

ŠIANDIEN IR RYTOJ

ATLANTO gynybos pajėgų vadovybės pertvarkymas tik pabrėžia Amerikos administracijos nesutarimą su sąjungininkais.

Europoj kalbama, kad gen. Norstad atšaukimas iš NATO vado pareigų yra pasekmė jo atsisakymo praeitą balandžio mėn. vykti į NATO užsienių reikalų ministerių konferenciją Atenuose, kur tada JAV gynybos sekretorius McNamara išdėstė Amerikos doktriną Europos gynybos reikalu, kuri buvo neseniai pakartota valstybės sekretoriui Rusk lankantis Europoje.

Dabartinė Amerikos vyriausybė nori, kad anapus Atlanto esančios valstybės paliktų iliuzijas turėti savo atominius ginklus. Washingtonas nori, kad Europos valstybės pilnai pasitiktų Amerika ir jos atominiais ginklais, kurie bus panaudoti, kai sąjungininkams grės pavojus. Bet šiuo metu sąjungininkus norima apginkluoti tik klasiškais ginklais, kad tokiu būdu nesukėlus sovietose norą apginkluoti atominiais ginklais savo satelitus.

GEN. NORSTAD yra kitos nuomonės negu jo draugai Pentagone. Jis sako, kad iš europiečių negalima daugiau reikalauti, neduodant jiems atominės priedangos, be kurios jie rizikuoja būti sutrinti į dulkes.

Kitos nuomonės yra naujai pagirtasis į NATO vadus, gen. Lemnitzer. Tiesa, jis turi kariškio gabumus, bet kaip jo draugai sako, tai "biurokratas generolas", kuris bus ištikimas Kennedžio politikos vykdytojas.

GEN. LEMNITZER nėra, kaip kas bando sakyti, "generolas diplomatas". Tokiu būdu gen. Eisenhoweris. Ir gen. Lemnitzer neturi to žavėsio, kaip jo pirmtakai Ike ar Gruenther.

Gen. Lemnitzer ir naujojo JAV štabo viršininko gen. Taylor nuomone Amerika turi sau pasilaikyti atominius ginklus ir sąjungininkai iš bėdos turi išsikrapštyti su klasišiais ginklais. Kitaip sakant, Europos kraštų situacija būtų panaši į Irano ar Korėjos...

Jei tokią politiką bus stengiamasi įgyvendinti, Atlanto sąjunga, didžiausiam sovietų džiaugsmui, iširs, nes tai prieštarauja Kennedžio žodžiams, kad šioj sąjungoj Amerika yra lygus partneris su Europos kraštais.

(vg)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• **Prezidentas Kennedy** esąs įsitikinęs, kad mokesčių sumažinimas turės būti prarastas nedelsiant. Galimas dalykas, kad mokesčių sumažinimas bus įvykdytas nuo spalio 1 d.

• **Porto Rico švenčiant** sąjungos su JAV (Commonwealth) dešimtmetį, sutarta, kad pribrendęs laikas portorikiečiams laisvai apsispręsti už sąjungą su JAV ar pasiskelbti nepriklausoma valstybe.

• **Jugoslavijos komunistinis režimas** kas kart daugiau siaurina privačios nuosavybės ir prekybos teises. Nauju dekretu bus panaikinti privatūs taxi ir sunkvežimių savininkai. Vyriausybė bus priversta investuoti savo kapitalą konfiskuotoms ūkio sritims palaiyktyti.

• **Alžiro laik.** vyriausybės galva Ben Kheda per radijo pranešė, kad civilinio karo ir svetimų kariuomenių intervencija jau darosi realybe. Prancūzų ka-

DIRVA

Nr. 86

Liepa-July 27, 1962

Cleveland, Ohio

Pažanga Laose ir Berlyne

TĄ PAČIĄ DIENĄ KAI ŽENEVOJE BUVO PASIRAŠYTA LAOSO NEUTRALUMO SUTARTIS, KURIA SOVIETAI PADARĘ NEMAŽAI PAŽANGOS PIETRYČIŲ AZIJOJE, PREZIDENTAS KENNEDY, KALBĖDAMAS PER TELEVIZIJĄ AMERIKIEČIAMS IR EUROPIEČIAMS NEGALEJO KONSTATUOTI JOKIOS PAŽANGOS PASITARIMUOSE DĖL BERLYNO LIKIMO.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pirmadienį prezidentas Kennedy savo spaudos konferencijoje, kuri Telestar satelito pagalba tuo pačiu metu buvo perduodama per televiziją ir Europai, tokiu būdu ją bent iš dalies galėjo stebėti apie 200.000.000 žmonių, pareiškė: "Aš negaliu pranešti apie bet kokią pažangą pasitarimuose su sovietais dėl Berlyno". Tą pačią dieną Ženevoje, Valstybės Sekretorius Dean Rusk pasirašė sutartį su 13 valstybių dėl Laoso suneutralinimo. To akto liudininkas New York Times bendradarbis C.L. Sulzberger štai ką telegrafavo savo laikraščiu:

Visame susitarime galima konstatuoti du teigiamus faktus. Pirmas: Sovietų Sąjunga įsistiprina Laose ir sudaro tokią paradoksalę būklę, kad ji yra mūsų didžiausia viltis, kad ten - La-

ose - neišgalės Peipingas. Antaras: SEATO - pietryčių Azijos organizacija - atšaukia savo šipareigojimus ginti Laosą.

Sulzberger išvedžioja, kad Washingtono diplomatiniai ir kariniai agentai Laose suklydo remdami perversmą prieš buvusią neutralią vyriausybę ir tokiu būdu Washingtoną pastatė prieš pasirinkimą arba įsivelti į karo veiksmus arba kraštą pasidalinti. (Aš jau anksčiau rašiau, kad pasidalinimas nėra pati blogiausia išeitis, nes Laosas buvo, taip sakant, pagimdytas Paryžiaus užsienio reikalų ministerijoje, sudėjus į krivą įvairios kilmės gyventojus, kurie neturėjo jokių bendrų valstybinių tradicijų nei jų siekė. Dabar ir Sulzberger sutinka, kad padalinimas nebuvo visai bloga idėja). Tačiau Washingtonas pasirinko kitą išeitį - atstatyti neutralumą su Sovietų pagalba.

75 dienom po sutarties pasirašymo iš Laoso turėtų pasitraukti visos svetimos kariuomenės. Tai yra apie 750 amerikiečių karių "patarėjų" ir apie 10.000 karių, atsiųstų iš komunistinio šiaurės Viet-Namo. Tuo tarpu kai amerikietį lengva pažinti iš tolo, viet-namietį neatskirsi nuo laosiečio, todėl svetimų kariuomenių pasitraukimas bus vienu iš šiek. Tokiu būdu Laoso likimas praktiškai yra daugiau ar mažiau Maskvos rankose. Laoso subolševikinimas eis ramiai, jei tai sutiks su Maskvos politiniais siekais. Jei jos prestižas tačiau reikalaus "aiškos pergalės", su-

bolševikinimas bus prarastas garsiau ir "iškilmingiau".

Palikus Laosą Maskvos reguliuojamam likimui, derybų keliu norima sutvarkyti daug didesnę problemą - Berlyną. Gen. L.D. Clay pareiškė Associated Press atstovui, kad sovietai spaudimu į Berlyną nori ne tiek paties to miesto, kiek "sunaikinti sąjūdį, siekiantį Vakarų Europos politinės vienybės". Iš tikro jei ne Adenauerio griežta politika, siekianti vienybės su Prancūzija, sovietam jau anksčiau būtų pasisekė su Berlynu išvilioti Vakarų Vokietiją iš glaudesnių santykių su Vakarais. Nepasisekus palaužti Adenauerio "užsispyrimo", Kremlius vis tiek toliau bando, didindamas spaudimą į tą apsuptą miestą, ardyti vakariečių vienybę su didesniu ar mažesniu pasisekimu. Juk amerikiečių noras būtinai kalbėtis su sovietais buvo smarkiai apardęs santykius ir su Prancūzija ir su Vakarų Vokietija!

Valstybės Sekretoriui Rusk šią savaitę dar bandant surasti kokią išeitį pasikalbėjimuose su Gromyko Laoso sutarties pasirašymo proga, kolumnistas Roscoe Drummond štai ką konstatuoja: Buvęs prezidentas Eisenhoweris, dabartinis prezidentas Kennedy, velionis John Foster Dulles, buvo, valst. sekr. Herter, ambasadorius Llewellyn E. Thompson Jr. Washington, Ženevoje, Maskvoje - jau turėjo per 100 pasitarimų su sovietais, ir nė vieno karto sovietai nepasileidė nieko kito, kaip tik Vakarų teisių Berlyne panaikinimą.

Už tat, pasak Drummondą, de Gaulle nusistatymas, kad nei sovietai davė teisę Vakarams pasilikti Berlyne, nei jie gali jį atimti - yra ir garbingas ir visai aiškus. Šiandien esanti tokia situacija, kad sovietai amerikiečiams saką: jei mūsų pasiūlymai jums pasitraukti iš Berlyno nepatinka, tai jūs pasiūlykite savo būdą pasitraukti iš Berlyno. Jie nori kalbėti tik apie Vakarų

ŽALGIRIEČIŲ KAPITONAS PASAKOJA, KAIP JIE RUSAMS GARBĘ LAIMĖJO

Vilniškės "Žalgirio" irklininkų komandos laimėjimą Philadelphiaj visi lietuviai yra linkę laikyti lietuvių laimėjimu. Kai vienas tautietis dar prieš rungtynes palinkėjo jiems sėkmės, vienas jų mįslingai atsakė: "Na, jei mes laimėsime tai jūs verkst"... Linkėjimas buvo nuostirdus, tačiau taip atsakęs žalgirietis, matyt, nepamiršo, kieno sąskaiton jų laimėjimai šiais laikais užskaityti.

Ne tik čia, Amerikoje, lietuviai sveikino žalgiriečius, kaip

lietuvis laimėtojus. ("Laisviečiai" net oficialias pagerbtuves surengė ir taurę dovanavo, kaip Lietuvos sporto vardo kėlėjams). Vilniuje irgi dėta pastangų laimėjimą rašyti lietuvių sportinių laimėjimų sąskaiton. "Sporto" redakcija su komandos kapitonu net telefonu tą patį vakarą susisieko, kad tik galėtų greičiau Lietuvoj pranešti apie savųjų laimėjimą. Grįžusius vilniškę "prezidentūrą" (Baltuši - Naujalis) skubiai visus apdovanojo "LTSR" (ne "CCCP") garbės raštais, su-

EMILIJA JURKEVIČIENĖ, Lietuvos Nepriklausomybės Talkos moterų būrelio pirmininkė Toronte, aktyvi Tautinės Sąjungos ir kitų lietuvių organizacijų veikėja.

MŪSŲ REZISTENCIJA NEGALI MAŽĖTI IR KEISTIS

Emilija Jurkevičienė, dvi savaites atostogų praleidusi J. Kapočiaus vasarvietėje, Cape Cod, Mass., liepos 15 d. lankėsi New Yorke pas

pasitraukimą iš Berlyno ir tiek. Todėl Drummondui atrodo, kad jau pats aukščiausias laikas visas tas kalbas apie Berlyną nutraukti. Bet prezidentas Kennedy pirmadienį vis dar traukė seną melodiją:

"Mes tikimės, kad susitarimas gali būti pasiektas, mes tęsime savo pastangas jį pasiekti, tačiau mes paskutiniu laiku nepadarėm jokios pažangos". Ir ačiū Dievui.

LNF pirm. E. Čekienę ir tarėsi organizaciniais fonde reikalais.

Ji yra LNT Moterų Būrelio pirmininkė Toronte, aktyvi Tautinės Sąjungos ir kitų lietuvių organizacijų veikėja KLT S-gos skyriaus, Toronto Lietuvių Namų valdybų narė ir neseniai jai suteiktas Pabaltijo Moterų Tarybos garbės narės titulas. Šiuo metu daug talkina Laisvės Kovų Dainų leidinio platinime. Apie Torontą lietuvių ir mūsų bendraminčių visuomeninį gyvenimą sutiko supažindinti ir Dirvos skaitytojus, atsakydama į keletą klausimų.

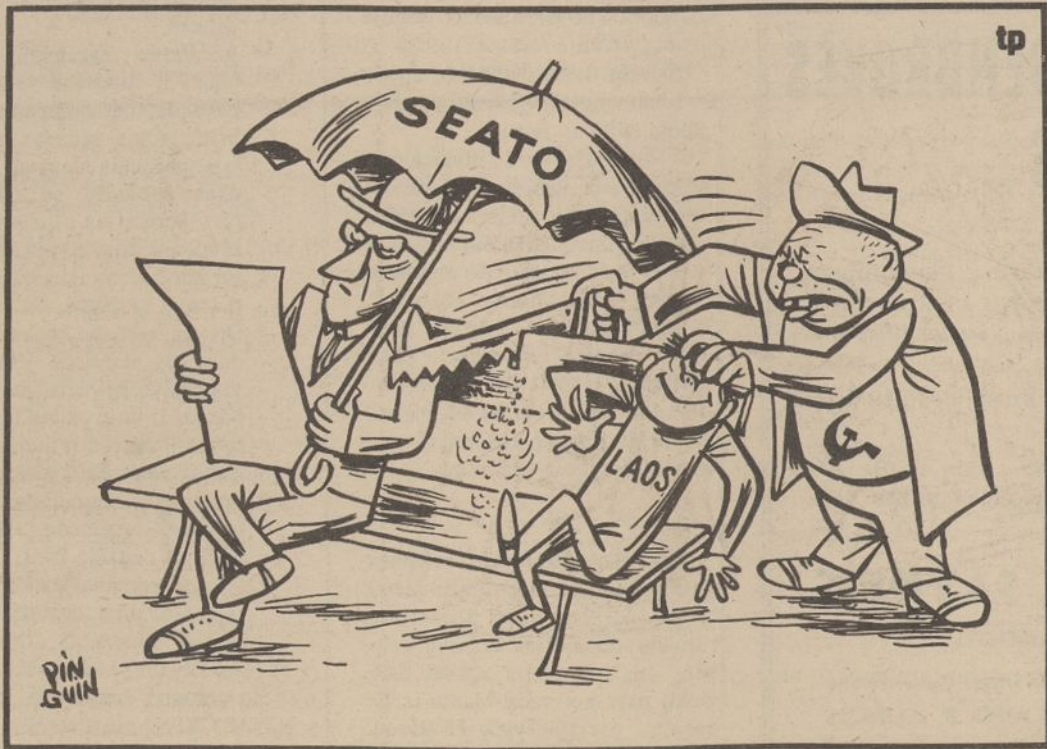
— Kokios nuotaikos bei rūpesčiai šiuo metu yra Torontą tautinės minties veikloje?

— Didžiausia rūpesčiai yra lietuvių išlaikymas ir mūsų ateitis — jaunimas, kurio organizavimui neužtenka vien gerų norų, o reikia daug pasidaruoti, daug energijos aukoti ir lėšų, o itin reikalinga tėvų gilaus lietuviško susipratimo, nes tik jų dėka emigracijoje bus įmanoma tęsti politinę kovą už mūsų krašto laisvę.

Tačiau, besistengiant organizacijų vadovybėms įgyvendinti užsibrėžtus tikslus, pasitaiko susidurti ir su įvairiomis kliūtimis, iš kurių viena yra prasidėjęs savo gimtojo krašto lankymas, daugeliu atveju besibaigias grįžusių iš ten komunizmo gyrimu. Mes savų organizacijų rėmuose šį klausimą padiskutuojame ir manome, kad, nežiūrint okupanto suteiktų mūsų žmonėms kokių nors malonių, lengvatų, mūsų rezistencija išsivijoje negali sumažėti nei sušvelnėti nei ypatingai keistis, kol pats lietuvis savo tėvynėje nebus šeimininkas.

Antras mūsų metinis rūpestis yra lėšų telkimas Lietuvos Nepriklausomybės Fondui, ką atliekame Vasario 16 dienos minėjime. Be to, KLTS skyrius ruošia tradicinius Naujų Metų su tikimus ir rudenį beveik kas mėnesį politinės ir visuomeninės veiklos pašne-

(Nukelta į 2 psl.)

Salami taktika...

Vasario 16 Gimnazijos mokinės Žiba Vykintaitė ir E. Kelerytė.
V. Alseikos nuotrauka

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (23)

SLAPTOS DERYBOS DVIEM FRONTAIS

Vyriausioje fiurerio būstinėje Rytprūsio žinia iš Rumunijos sprogsta kaip bomba. Generolai ir jų adjutantai laukia naujo Hitlerio pykčio priepuolio, tačiau fiureris atrodo nesuvokiantis to perversmo reikšmės. Ranka numodamas, jis dusliu balsu pareiškia.

- Mes pastatysime naują vyriausybę.

Prieš 11 valandą nakties centrinėje budįs radistas priima žai-

bo pasikalbėjimą iš vokiečių armijų grupės "Suedukraine" štabo, kuris dabar stovi rumunų kurorte Slanic.

- Čia gen. plk. Friessner. Sujunkite mane su fiureriu!

- Jungiu!

Adjuntas praneša Hitleriui:

- Mano fiureri, gen. plk. Friessner prašo pasikalbėjimo.

Hitleris griebia telefono ragelį:

- Kas atsitiko?

Iš karto tylėdamas klausosi, tačiau jo mina išduoda vis augantį susijaudinimą. Generolas pulkininkas perduoda pirmąjį būklės pranešimą apie perversmą, pasako, kad perėmęs visų karinių įstaigų ir junginių vadovybę ir ruošiasi grupuoti gynybos frontą Vengrijos teritorijoje. Hitleris pritaria ir prižada duoti atitinkamus nurodymus. Bet dabar praplumpa jo pyktis:

- Tuoj pat pašalinkite išdavikų kliką ir pastatykite naują vyriausybę!

Piktas klausosi Hitleris generolo, kuris pareiškia, kad nerandama nė vieno tam reikalui pasiruošusio rumunų politiko.

- Tad tuoj pat paveskite patikimiausiam rumunų armijos generolui sudaryti patikimą vyriausybę!

Atsakymas, atrodo, dar labiau suerzina Hitlerį:

- Pasikalbėjus su rumunų armijos vadais, turėjums pasakyti, mano fiureri, kad rumunų karininkai nenori laukti savo priesaikos aukščiausiam karo vadui.

Hitleriui, kuris gėdingai išūdė karininkus, 1944 liepos 20 atsisakiusius jo klausyti, ši generolo pastaba nėra gana maloni.

- Už valandos gausite tolimesnius nurodymus, - sako jis, padėdamas ragelį. "Tolimesni nurodymai" išsiunčiami dar tą pačią naktį:

"Pučą Bukareste sužlugdyti ir karalių su jo dvarieškiais suminti" (H. Friessner: Verratene Schallchen, 1956).

* Išdavikų kliką? Patikimas rumunų generolas? - Kas gi pagaliau rumunus paskatino nutraukti sąjungą, kuri jiems vis dėlto buvo daugiau ar mažiau primesta. Kaip gi ten skambėjo trečiasis punktas vokiečių-sovietų slaptosios sutarties papildomajame protokole?

"Europos pietryčių klausimu iš sovietų pusės pabrėžiamas susidomėjimas Besarabija. Iš vokiečių pusės pabrėžiamas visiškasis politinis nesidomėjimas ta sritimi."

Keliomis dienomis prieš pučą maršalas Antonescu karčiai pastebėjo gen. plk. Friessneriui:

- Vokiečių reicho užs. reik. ministeris, ponas von Ribbentrop, 1939 metais, prieš pradėdamas karą su Lenkija, rusams pažadėjo Besarabiją ir šiaurinę Bukoviną. Ponas von Ribbentrop - taigi, Vokietija - išplėšė tada iš Rumunijos kūno rumunų tautos lopšį, šiaurinę Siebenbuergeną, ir atidavė jį Vengrijai, kuri neturėjo jį jokių teisių... Vokietija atplėšė iš Rumunijos kūno kitą dalį, pietinę Dobrudžos dalį, ir atidavė ją Bulgarijai... Tai vienintelis atsitikimas istorijoje, kad tauta, kuri kitos sąjungininkės taip traktuojama, neatsisuka prieš ją, bet dar eina kartu (F. C. Nano: The first Soviet Double Cross, 1952).

Hitleris mažą dėmesio tekreipė į rumunų tautos jausmus, jam rūpėjo nafta ir javai.

O Rumunija su 26 divizijomis išėjo prieš Rusiją, tikėdamasi vėl atgauti prarastąsias provincijas. Rumunų kareiviai nužgyavo ligi Stalingrado; jie ten buvo įtraukti į sunaikinimo sūkurius, ir tada Bukaresto politikai pastebėjo Menetekel ženkla - paslaptingąjį, įspėjantį ženklą iš biblinės istorijos. Nuo pat Stalingrado jie jau bandė išskirti iš pakalnėn riedančio vežimo...

* Nuo 1944 balandžio mėnesio Kaire vedamos slaptos ginklų pailaubų derybos tarp alijantų ir rumunų opozicijos atstovų grupės, susispietusios aplink ūkininkų partijos vadą Maniū ir liberalų partijos vadą Bratianu. Princas Barbu Stirbey vadovauja deryboms, kuriomis siekiama

da pasiūlius labai vertingą vienokį ar kitokį lietuvišką leidinį kartais net buv. Lietuvos profesoriui, platintojai būna negailestingai iškolioti ir skuba nešdintis lauk, kad žodžių nelydėtų veiksmams.

O kiti pažiūri, pagiria, kad knyga labai vertinga ir naudinga, o itin brangi dovana jaunimui, bet jis aukoti fondui negalys, nes nepripažįsta nei vieno fondo. Aplamai, Laisvės Kovų Dainų leidinį išgiję visi patenkinti gražiu išleidimu, lengvai skaitomu šriftu ir svarbiausia jo tikslu - mūsų kovotojų už Lietuvos laisvę aukos įamžinimu.

KLT S-gos skyrius numato keletą egz. įteikti lituanistinėms mokykloms, Vasario 16 gimnazijai, nes tai yra raktas išėjvijos lietuvių jaunimui į tremties rezistencinės dvasios palaikymą ir kėlimą.

— Ar lietuvių moterų Kanadoje domisi visuomenine veikla ir lietuviška spauda?

— Toronte netrūksta ideologinių moterų organizacijų, bet pasigendama bendros, kurioje sutiltų visų įsitikinimų lietuvių moterų. Tenka apgailestauti, kad buvusi labai aktyvi, judri LB moterų organizacija užmigo.

Man atrodo, kad torontietės labai domisi savo spauda, o Katalikių Moterų Sąjungą leidžia net savo žurnalą Moteris. Tačiau mes aktyviai dalyvaujame ir bendrinėse lietuvių organizacijose talkindami o s laisvinimo darbe. Toronto moterų nežiūrint jų įsitikinimų, nuoširdžiai rūpinasi ir šalpos reikalais, remdamos Lenkijos lietuvių, Vasario 16 gimnaziją, Vokietijoje gyvenančius džiovininkus siųsdamos siuntinius ir pinigus.

Reikia paminėti, kad E. Jurkevičienė tiek daug laiko skirdama visuomeniniams darbui nėra laisva ir nuo kasdieninės duonos tarvinių pareigų, kurios yra labai atsakingos, nes ji yra vyriausia buhalterė ir kompanijos vyr. valdybos sekretoriaus pavaduotoja.

energingai darbuojasi LNT būrelio moterų neatsilikdamos nuo vyrų, iš kurių bene daugiausia yra išplatinę Čekas, A. Statulevičius M. Abromaitis, St. Paciušas ir kiti. Nemaža, tačiau, torontiečių patys paieško platintojų, sužinoję iš kitų apie šį leidinį, kuriame torontiečio P. Alšeno žodžiais tariant, į dainų žodžius tartum įtausta visa nūdienė Lietuvos tragedija. Bet gi pasitaiko ir nelabai malonių momentų, ka-

Paraginkit savo
pajįstamus užsire-
numeruoti DIRVĄ

MŪSŲ REZISTENCIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

kesius, gi vasaros metu išvykas į gamtą.

Pašnekesiams vadovauja Toronto skyriaus pirm. ir LNT LNF Kanadoje pirm. Pranas Bastys. Aktyviai reiškiasi Kanados LT S-gos pirm. K. Kalendra, Aug. Kuolas, visos lietuviškos spaudos širdis Toronte, Statulevičius, Abromaitis ir Matulevičius. Šiems visiems darbams aktyviai talkina LNT Moterų būrelis.

— Ar yra susidomėjimas Laisvės Kovų Dainų leidiniu Toronte?

— Ši neeilinė knyga susilaukė ne mažo pasisekimo ne tik Toronte, bet ir jo apylinkėse. Jos platinime

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenomi karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

SEPTYNIŲ SKIRTUMŲ GALVOSŪKIS

Kokie yra septyni skirtumai tarp tų dviejų piešinių? Atsakymą rasite 7 puslapyje

DIRVOS ROMANO KONKURSAUS

Lietuviai rašytojai nuoširdžiai kviečiami dalyvauti Dirvos skelbiamame romano konkurse. Laimėtoji bus išmokėta 1,000 (vieno tūkstančio) dolerių premija.

Konkurso sąlygos:

- * Veikalo žanras - romanas.
- * Veikalas turi būti niekur nespausdintas.
- * Veikalo tematika ir dydis neaprežiami, bet kūrinys turi būti vertingas literatūrinio požiūriu.
- * Konkursą laimėjęs autorius premijuotą kūrinių leidžia spausdinti Dirvoje be atskiro atlyginimo.
- * Premijuoto romano autorius pasilieka sau atskiro išleidimo teises, bet sutinka dėl leidimo sąlygų tartis visų pirma su Vilties Draugijos leidykla.
- * Viena rankraščio kopija, perrašyta mašinėle, jūry komisijai atsiunčiama iki 1962 m. rugpjūčio 15 d., 6 val. vakaro.
- * Konkurso slaptumui užtikrinti, veikalai siunčiami tokiu būdu: 1. Autorius veikalą konkursui duoda ne tikra savo pavarde, bet pasirašęs slapvardžiu. 2. Prie rankraščio pridedamas uždaras vokas, ant kurio pakartojamas minėtas autoriaus slapvardis. 3. Vokan įdedamas mažesnis uždaras vokelis su tikra autoriaus pavarde ir adresu.
- * Jūry komisijos nepremijuoti veikalai grąžinami autoriams išlaikant šiuo atveju reikalingą slaptumą.
- * Jei kurį nors nepremijuotą romaną Dirva norėtų spausdinti savo skiltyse, dėl to su autorium tariamasi atskirai.
- * Dirvos romano konkurso jūry komisiją sudaro Dirvos redakcijos atstovas - Stasys Santvaras, du rašytojai, Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai - Antanas Gustaitis ir Faustas Kirša, ir dūgrožinei literatūrai artimi asmenys - dail. Viktoras Vizgirda ir Juozas Kapočius. Jūry komisijos sprendimai daromi balsų dauguma.
- * Konkursą laimėjusiam rašytojui 1000 dolerių premija bus įteikta Clevelande, Ohio, Dirvos metinės šventės metu, 1962 m. rugsėjo 29 d.
- * Dirvos romano konkursui rankraščiai, perrašyti mašinėle, nelaukiant nustatyto termino, siunčiami šiuo adresu: Stasys Santvaras, Dirvos romano konkursui, 404 K St., So. Boston, Mass., U.S.A.
- * Šio romano konkurso 1,000 dolerių premijos mecenatas yra JONAS ČESNA, iš Omahos, Nbr.

Dirvos Redakcija

DAUGIAU KŪRYBINĖS DVASIOS

Vasara — tai laikraščių "liesiej mėnesiai". Atostogom išsilakstę žmonės ieško sau ramesnio poilsio, naujos aplinkos ir ramybės. Jų tarpe ir laikraščių bendradarbiai.

Kalbant apie bendradarbius, negaliu nutylėti būdingo simptomo, kuris iškelia dienos švieson žmonių ypatybes, jų pasireiškimo akstiną, kuris nieko bendro neturi nei su kūrybine dvasia, nei noru pasitarnauti laikraščiui, nei kultūringai spręsti atsiradusias problemas.

Kiekvienas laikraštis džiaugiasi ne vien tik savo pastovia ir ištikima darbu pasišventusia bendradarbių šeima. Jis džiaugiasi pasirodanti nauja pajėga, nauju drausoliu, nebijančiu savo mintimis pasidalinti su tūkstančiais skaitytojų. Visa nelaimė ta, kad tų naujų bendradarbių tarpe kas kart daugiau iškyla žmonės, kurie rašo tik pykčio ir apmaudo vedini. Skatinami pagiežos ar keršto, norėdami suvesti asmenišką sąskaitą. O gal jų tarpe yra galvojančių, kad rašyti galima tik tada, kai atsiranda reikalingas koks nors užspūltis. Tik tada, atrodo, bus — nauji. Tik tada yra intriga. Tada tik pasirodai savo galybėje, kad, štai, ir aš vyraus — drįstų pasakyti savąją teisybę...

Savo nuomonę turėti, ją reikšti viešai yra vienas dalykas. Kitas gi reikalas, kai smulkūs parapijiniai ginčai stengiamasi pristatyti visai visuomenei, lyg kiti jų neturėtų. Lyg tai turėtų būti įdomu visiems, kas kur negerai prasitarė, nevykusiai pasielgė. Lyg neturėtume pakankamai barnių ir nesuipratimų bendresnio pobūdžio, liečiančių ne tiek pavienius asmenis, kiek mūsų visuomenines ir bendruomenines problemas. Ir čia neapsieinam be asmeniškumų, be bravūros ir pagiežos.

Tokioje laikraštinėje atmosferoje nedaug vietos beranda tie, kurie turi įkvėpimo, geros valios ir noro reikšti kūrybingesne dvasia ir kūrybingesnėmis mintimis. Jie bijo pasirodyti nuobodūs. Kūrybingesnieji turi pagrindo baime, kad jų mintys, jų geri norai bus išniekinti ir suteršti tų, kurie visą "kūrybą" pripažįsta tik negatyvisme, nihilizme, pagiežoje. Jie mano, kad ir dauguma skaitytojų ieško tik tokių "sensacijų", kuriose žmogus rišamas prie gėdos stulpo, nežiūrint pačių "teisėjų" sąžinės.

Tiesa, daugelis vadovaujasi spaudos laisvės principais. Yra jie. Ir negalima pasakyti, kad jais nebūtų naudojama. Tuo principu, konstituciniai apsaugoti, naudojasi net patys laisvės priešai. Bet kiekviena laisvė turi savo ribas, turi moralinius varžtus. Jų stiprybė glūdi ne rašytuose įstatymuose, ne konstitucijose, bet žmogaus sąžinėje, jo moralėje. Tai dideli varžtai spaudos laisvę besinaudojantiems. Dideli ir kilnūs reikalavimai.

Žmogus nėra tobulas. Nėra ir tobulo laikraščio. Bet žmogus nebūtų žmogum, jei jis tobulybės nesiektų. Ir sveikinti reikia tuos, kurie laiškuose bara redakcijas dėl įvairių pasitaikančių netobulumų, net kalbos netikslumų. Sveikintini jie todėl, kad jie siekia tobulesnės spaudos, kūrybingesnių jos pasireiškimų. Bet jie nepuola tų netobulumų viešai, nelaukia iš pasalų progos viešam užpuolimui. Tai gražios geros valios pažymiai.

Geros valios pažymiai tenka laukti dar iš tų, kurie savo kūrybiniu žodžiu, savo pozityviąja dvasia įnešę šviežių vėjų mūsų laikraštinėje kultūroje, kur vietomis jau slenka nuosmūgio bedugnėn.

Laikraštis nėra vien tik leidyklos gaminy. Laikraštyje atspindi mūsų visų kūrybinę dvasią. Svarbu — kad ji gyvuotų. (j. č.)

AR NETEKSIM IR ANTROS TĖVYNĖS

Šiame amžiuje visos valstybės, o ypač kolonijinės ir mozaikinės, be susipainiojusiu užsieniui ir ekonominių reikalų, nemažai būdų turi ir savo viduje.

Mūsų pasirinktąjį, naująjį tėvynę Kanadą grėšia subyrėjimas, kadangi paskutiniuoju metu ypatingai smarkią veiklą išvystė šie žymesnieji destruktivūs veiksniai: 1. Britų imperijai netekus daugumos vertingų kolonijų, sumažėjo Karūnos reikšmė. 2. Quebeco provincijoje smarkiai padidėjo separatistinės tendencijos. 3. Anglosaksai Kanadoje sudaro didžiausią geto. Kada jie sužino, jog jo kaimynas ar bendradarbis paeina iš kito krašto arba išgirsta kalbant skirtingų akcentų, tuojau juose iškyla didybės manija, kas kanadiečius ne vienija, bet skaldo. 4. Quebecui atsiskyrus, anglosaksiškų provincijų galimas prisijungimas prie JA Valstybių.

Iš 18 milijonų ir kelių šimtų tūkstančių gyventojų, daugiau kaip 4 milijonus sudaro etninės grupės. Kaip čia vyriausybės priimta mus vadinti "naujieji kanadiečiai", prie etninių grupių aš priskiriu visus tuos kanadiečius, kurie nėra anglosaksiškos ar prancūziškos kilmės. Viso to pasekoje visi nauji kanadiečiai nuo angliška kalbančiųjų jaučiasi izoliuoti.

Prancūziškai kalbantieji kanadiečiai, ypač Quebec, yra labai užsiėmę savo problemomis ir neturi progos ir laiko, kad naujai atvykusius įjungtų į savo bendruomenę.

Quebeko separatistai labai klysta galvodami apie kultūrą, tik dviejomis kalbomis. Anglų ir prancūzų grupių konfliktuose mažesnės etninės grupės nedalyvau-

ja. Užtat Kanados vyriausybė, žinodama, kad naujų ateivių tarpe yra didelis skaičius intelektualų, daug pergyvenimų turėjusių, mokančių dirbti, kad ir neįprastą, sunkų darbą ir nesugadintų vien tik dolerių garbinimu, skaito geriausiais kanadiečiais.

Naujieji kanadiečiai yra pasiskirstę po visas provincijas ir pageidauja, kad Kanada, kaip mozaikinė valstybė, iš daugelio etninių grupių sukurtų savąją tautą, su sąlyga, kad neiviena etninė grupė neprivalėtų kitai dominuoti.

Konfederacija nusistovėtų, jei trečioji — naujųjų kanadiečių grupė nebūtų tiek ignoruojama, vyriausybė stengtųsi sutvarkyti tą turtais neišsemiamą kraštą anksčiau paminėtų būdų ir pasidarytų teisinga tėvyne — motina, be jokių skirtumų, visiems.

K.M. Juozas Šarūnas

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS? PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiilks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akrų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, išskyloms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

Ateities šokėjų jaunasis Atžalynas Chicagoje, kurį sudaro trečiosios ir ketvirtosios kartos lietuviukai. Šiuo metu grupę sudaro 73 pradžios mokyklą lanką vaikai.

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

E. ČEKIENĖ

Paskutiniu metu mūsų spaudoje pasirodė balsų, pradėjusių skelbti jog Lietuvoje įvykė daug pasikeitimų, gyvenimas žymiai pagerėjęs, visi patenkinti, laimingi. Vieni jau pradeda jiems tikėti, kiti abejoja, o dar kiti griežtai laikosi savo nuomonės, patys stebėdami tariamus krašte pasikeitimus.

Bet štai šiomis dienomis netikėtai teko sutikti prieš metus atvykusį tautietį, kuris mano lietuviškumą atpažino iš trispalvio ženkliuko grįžtant iš Pavergtų Tautų iškilnių New Yorko. Užsimezgė pažintis ir paklausiau apie tenyktį gyvenimą.

"Jeigu jūs ten buvot pirmojoje okupacijos, tai niekas nepasikeitė, gyvenimas visą laiką blogėja. Skirtumas tačiau yra tarp pirmosios vienos metų užsitęsios okupacijos ir antrosios. Jei tada buvo apskundimų, asmeninių sąskaitų suvedinėjimo prisegant kaimynui antitarybinį vardą, tai antrąjį tas išnyko. Dabar visi vietiniai Lietuvos gyventojai yra vieningi, kaip broliai. Visi prieš pavergėją".

Paklaustas apie gyventojų saugumą, atsakė, kad išėjęs iš namų niekuomet nesilaukus ar grįšį nedinges be žinios. Iš uždarbio reikėtų badu numirti, nes maisto kainos tokios aukštos, tiesiog pasakškos. Kur prieini, iš valdžios tenka vogti ir tai neskaitoma blogiu, nes okupantas vistiek kraštą aplėšia, bet gi už tai grėsia kalinimas arba mirtis. Nevogsi — badu mirsi, vogsi — gal pasiseks dar gyventi.

Palengvėjimas, tiesa, yra toks, kad iš Amerikos įsileidžia siuntinius kurie ir gelbsti daugelio Lietuvos gyventojų gyvybes. Kaus, dabar labai apgrūvęs, nes nusavintų pastatų okupantas neremontuoja. Jei Smetonos laikai šiandien grįžtų į Lietuvą, žmonės keliais eitu trispalvės pasitiktų.

Nei jaunesnioji karta, išaugusi jau okupacijos metais, nesisiskiria savo galvosena nuo vyresniųjų ir

tik ne daug tereprisiplakėlių prieš pavergėją ir tai daugiausia dėl didesnio duonos kėsnio, bet ne dėl idejos, — baigė nepažįstamasis, gyvenęs už trijų namų nuo mano artimųjų ir su kuriais greičiausiai niekuomet daugiau nesusitiksiu.

Lietuvos žmonių nuotaikas patvirtina ir Jono Deksnio paskutiniai aprašymai Švyturio 12 nr. 11 ps., kur jis tarp kitko rašo:

"Kai kurie mano pažįstami buvo kraštutinių šovinistinių ir religinių fanatiškų nuotaikų bei pažiūrų, jie gyvenime matė tik tamsias puses (kiek daug panašumo su dalyje emigracijos vyraujančiomis nuotaikomis). Jų akys bent kiek pažangesnės mintis ir objektyvesnis tikrovės vertinimas buvo laikomas nesuderinamu su "patriotiniiais" siekimais, nuolaidžiavimu komunizmui".

Panašios nuotaikos vyrauja dabar ir Lietuvos universitetuose, apie ką Vilniaus Tiesoje liepos 14 d. nusiskundžiama studentų nesidomėjimu marksizmo mokslu:

"Suprantama, mėginti privirsti jaunuolį prievarta pamilti marksizmo teoriją būtų naivu, tuo galima pasiekti tik priešingų rezultatų, lygiai, kaip ir tada, kai vulgariai suvokdami mūsų propagandos kovą puolamąjį pobūdį, kai kurie dėstytojai užsiplaua

studentus dėl jų abejonių, apmąstymų..."

"... Tačiau, jei specialybės dėstytojai patys abejingi šiems klausimams, apsiriboją sausu savo dalyko išdėstymu, neieško būdų susieti specialybės problemas su partijos kova už komunizmą, — tai veikia studentus priešinga kryptimi, ugdo apolitiškumą, abejingumą..."

Formuojant studentų komunistinius įsitikinimus, ugdat ir stiprinant jų marksistinę pasaulėžiūrą, didžiulį vaidmenį vaidina visuomeninės organizacijos. Tačiau dažnai atsitinka, kad komjaunimo grupėms silpnai vadovaujama..."

Kalbant apie tą mūsų bendradarbiavimą su kraštu, vis dėl to, tenka pastebėti, kad krašto dabartinis šeimnininkas labai ir nori tų mūsų paslaugų. Štai Lietuvos sportininkų "Žalgirio" kelionė po Ameriką aprašant, Tiesoje nr. 13 paminėjo susitikimus su "laisviečiais", jų priėmimą, visą Mizaros kalbą įdėjo, bet nutilėjo VLIKo viceprimininko suurotą jiems priėmimą, kur dalyvavo vien dipukai, anot Vienybės. Rašė pats čia dalyvavęs sportininkas R. Vaitkevičius, kuris pabrėžia, jog visi susitikimai su lietuviais buvę malonūs, tačiau Tiesos vadovybei vistiek malonesnis bedradarbiavimas su "laisviečiais" nei su dipukais, nors kai kurie iš jų ir labai jau silūs.

Maldų knygelė, jaudinanti visą pasaulį

Prieš porą dienų gavau iš Balfo reikalų vedėjo, kun. L. Jankaus, laišką ir italų kalba Sibiro lietuvių maldaknygę "Maria, salvaci!" (Marija, gelbėk!).

Laiškelyje judrusis balfininkas, kun. L. Jankus, tarp kita ko rašo: "Rašai daug ir gerai, Pajudink ir Sibiroliukų temas. Tam tikslui siunčiu švieženos — ką tik išėjusią Sibiro lietuvių maldų knygelę itališkai. Apie ją parašyk".

Dar toliau: "Turime nuolat šaukti, rašyti, dirbti, nes musms nešaukiant — akmenys pradės verkti!"

Tai energingojo šalpos darbininko žodžiai — jo šauksmas ir kvietimas dirbti, geriau pasakius, prisidėti ir padėti prie dirbamo darbo.

Toliau — grįžkime prie knygelės. Toji Sibiro lietuvių ranka parašytoji knygelė — tai tikrai bus sumušusi visus bent kokių lietuviškųjų knygų tiražus. Ji išleista įvairiomis kalbomis ir dešimčių tūkstančių tiražais. Tai gi, kai nūdien laisvajame pasaulyje, kartais, sunku prasiskverbti su neilgu, keliadesimties eilučių, laiškų į dažnos redakcijos laiško skyrių, štai, Lietuvos kinkinių mergaičių maldos, rašytos krauju, prakaitu ir nuoširdžiais atodūsiais į Aukščiausiąjį Sibiro taigų kilaikybę — tiesiog, laužo visas užtvares, tarytum pavarai ištvinsio Nemuno ledai. Tuo mes, lietuviai, turime ypatingai džiaugtis, nes ta kuklioji maldų knygelė — pavirto ne tik šauksmu į Dievą, bet simbolišku kreipimusi ir pasaulio sąžinė, ieškant pavergtam kraštui teisybės.

Apie Sibiro lietuvių maldaknygės turinį — nebetenka rašyti, nes jis nekartą jau mūsš-

kėję, taip lygiai ir kitomis kalbomis (ypač tomis, kuriomis maldaknygė atspausa) spaudų komentuotas, cituotas ir aptartas.

Šia proga — tenka tik žvilgtelėti į itališkai atspausdintą knygelę.

Leidinio formatas, išvaizda ir charakteris — labai jautliuviški. Abiejose viršelio pusėse pakrypę lietuviški kryžiai ir smūkeliai, Aušros Vartų Marijos paveikslas ir lietuviškos gamtos vaizdėlio panorama — primena visišką leidinio lietuviškumą.

Maldaknygės italų kalbon vertėjas — kun. V. Mincevičius, Ižangos žodžio autorius — Eminencija Kardinolas Carlo Confalonieri, Imprimatur tikrintojas —

Lietuvių Krikščionių Demokratų slugsniuose jau kuris laikas reiškiasi nepasitenkinimas Draugo redakcijos užimta linija. Tas nepasitenkinimas buvo užakcentuotas paskutiniame LKD S-gos suvažiavime Clevelande. Viešai jis pasireiškė "Tėvynės Sarge", kalbant apie monopolizuotą spaudą. Būdinga, kad "Tėvynės Sargas", vardu neminėdamas, kalba apie "bendrąjį laikraštį", kuriame vienos srovės redaktoriai atstovauja tik vieną srovę ir laikraštis nustojęs "bendrinio pobūdžio".

Į tai DRAUGAS reagavo vedamuoju (liepos 23 d.), kuriame į Tėvynės Sargo daromus užmetinus atsakoma:

"Mūsų lietuvių emigraciniame gyvenime atrandame daug įtampos, vienas kito neapkentimo, intrigų, kurios ir geros valios žmones suvedžioja. Visais laikais emigracinius gyvenimus buvo linkę į susiskaldymą, nes retai kada žmogus naujose vietose ir aplinkybėse gali save atirasti naudingai ir reikalingai. Nepasitenkinimo pajautimas dažnai išliejamas į viešąjį gyvenimą."

O yra ir iš prigimties linkusių daryti intrigas. Tai jau ligistas palinkimas. Lyg ir nekaltu klausimu metamas įtarimas, sukelia mintį gandai apie priešininką ir pasikui tyliai laukiama, kas ištiks oponentą taip sudarytame kalbų tinkle. Tai veikiantio voro vaizdas, kuris ištisia savo tinklo mažuosius siūlelius ir paskui pasislepia į kampą laukti savo aukos. Šitokie žmonės yra dvi veidės asmenybės, kurių dvasia yra priešinga krikščioniškos dvasiai. Jų labai nemėgo Kristus ir su jais labiausiai kovojo.

Lietuviui katalikui šiandieną skaudu dėlto, kad mūsų tarpe atsiranda vienas kitas kovojas ne už aukštųjų idealų įgyvendinimą, bet einas sunaikinti savosios idėjos bendrą. Jie atlanda, kad toje kovoje yra reikalingi visi, kurie tik prieš oponentą gali kaip nors veikti. Tada, jiems atrodo, kad galima ir reikia dėtis vienybės su savosios pasaulėžiūros priešininkais, nors šie bus materialistai ir bedieviai.

Betgi materialistų bedievių dvasia negali būti suderinta su krikščioniškąja dvasia. Ši gali sueti į vienybę tada, kai reikia savo priešininką pulsti, skaldyti ir naikinti. Bet tada ji nėra Kristaus dvasia, mylinti savo artimą ir siekianti jo išgelbėjimo".

Tėvas P. Rabikauskas, SJ.

Leidinio pirmam puslapyje randame pačios knygelės, o toliau — visos eilės skyrių faktimiles ir per visą puslapį Aušros Vartų Marijos portretą.

Atspausa Figlie di S. Paolo — Roma spaustuvėje, 1962 m. Pr. Alšėnas

KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!
DIRVA METAMS
TIK \$10.00

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or
PHONE CHERRY 1-0875

Muzikas Faustas Strolia ir sesuo Bernarda Dainavos stovyko koncerto metu. V. Pliodžinsko nuotrauka

BOSTON

20,000 žiūrovų

Bostono meno festivalyje pakviestas dalyvavo Lietuvos Tautinių Šokių Sambūris, vadovaujamas Onos Ivaškienės. Jis šoko 4 šokius: Kazokėlį, Mikitą, Malūną ir Aštuonytį, palydint daina "Ausk dukrelė plonas drobės", smuiku gražiai pritariant Rymantui Budreikai. Visa programa buvo rodoma per televiziją. O. Ivaškienė gavo daug sveikinimų telefonu ir laiškais. Štai porą iš tų sveikinimų:

"Brangioji, sveikinu jus ir jūsų vadovaujamą grupę už tą nepaprastą gražią lietuviškų šokių programą, kurią tik ką matėme T.V. Tikrai mes turime džiaugtis, kad yra tokių pasiūlymus žmonių kaip jūs. Retas žmogus per tiek metų su jaunimu darbuotųsi. Jūsų darbai tikrai atneš daug gražių vaisių Dievui ir Lietuvai. Sveikiname dar kartą jus ir kiekvieną, kuris dalyvavo toje gražioje programoje. Kun. A. Abračinskas".

Bostono Festivalo vedė-

jas Alan Smith padėkos laiške pabrėžė, kad Aštuonytis ypatingai padarė gražų įspūdį ir lietuvių šokėjus vadina Outstanding group. (s)

ALVUDO suorganizuotos vaikų aikštelės Ciceroje auklėtiniai su mokytojais ir tėvais šv. Antano bažnyčios kieme. Vidury aikštelės įsteigėja ir administratorė Z. Juškevičienė ir kun. Vilkaitis, aikštelės dvasinis vadovas. V.A. Račkauskas

IR TAIP GYVENIME BŪNA

ŽMONIŲ TIRŠTUMAS visame pasaulyje sudaro vidurkį po 44 1/2 žmonių kiekvienai kvadratinei myliai. Žinoma, jų suskirstymas nėra vienodas, pav., Hon-Konge gaunasi nenormalus tirštumas - apie 9,000 vienoj kvadratinėj mylioje. Europoje tirščiausiai susispaudę žmonės gyvena Vokietijoje - 250 vienoj kv. m., JAV po 65.

KAI KURIE garsūs kūriniai buvo parašyti rašytojams sukakus 80 metų. Tokiam amžiui Sofoklas užbaigė savo "Edipą", o Goete turėjo 83 metus, kai prieš mirtį galutinai sutvarkė "Faustą".

BENE LENGVIAUSIA pasaulyje vedybų ceremonija yra Bagabos saloje (priklauso Phillipinams). Ten reikia tik padėti truputį ryžių ant banano lapo. Tada jauna-vedžiai pavaišina vienas kitą ryžiais ir susiduria galvomis. Po to jie yra laikomi vedusiais.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

ŽIOBRIAI PLAUKIA, Juozo Švaisto romanas, kuriame autorius atskleidžia vieną iš ryškiausių ir žymiausių Šiuos krašto knygnešių vaizdą.

Žiobriai plaukia sukurtas autoriui gerai išstudijavus M. Sidoravičiaus ir kitų knygnešių laikotarpį. Skaitytojui šis romanas įves į užmirštą mūsų tautos praeitį ir pasididžiavimo vertą didvyriškų kovų laikotarpį.

Išleido Lietuviškos Knygos Klubas, spausdino Draugo spaustuvė, 233 psl. Kaina 2,50. Aplanką piešė P. Jurkus.

Vaikų aikštelė Ciceroje

ALVUDO atstovė, Zuzana Juškevičienė įkūrė Ciceroje vaikų aikštelę ir ją administruoja. Aikštelė pavadinta didžio lietuvių vysk. Motiejaus Valančiaus vardu. Prie aikštelės prisirašė 45 lietuviukai nuo 4 ligi 10 metų amžiaus. Juškevičienė padeda mokytojos Čepienės ir Kurauskienės. Religiniai vaikučiai auklėjimu rūpinasi kun. Vilkaitis.

Vaiukučiai į aikštelę susirenka kas rytą 9 val. Po rytmetinės maldelės vaikučiai unisonu garsiai pareiškia: Aš lietuvaite, (aš lietuviukas), mano tėvynė Lietuva, aš kalbu ir kalbėsiu lietuviškai. Seka ritminė mankšta. Įvairūs žaidimai, kuriuose pabrėžiamas vaikučių lietuviškumas. Apie vidudienį vaikučiai gauna stiklą pieno ir pyragėlių. Taip vaikučiai auklėjami ligi 12 val., kada ateina motinos savo mažųjų pasiimti.

Liepos 20 d. vaikų aikštelė minėjo vyskupą Valančių. Susirinko ir vaikučių tėvai bei svečiai. Be kitų, pedagogas Maldeikis kalbėjo į vaikučius. Vaikučiai su tautinėmis vėliavukėmis pagerbė savo patroną vysk. Valančių.

Aikštelę globoja parapijos klebonas prelatas Albavičius ir teikia jai patalpas parapijos name. Neatsisako aikštei paslaugos ir parapijinės mokyklos vedėja sesuo Perpetua. Ciceriškiai visiems tiems pasiūlytiems labai dėkingi.

V.A. Račkauskas

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Vertė J. P. PALUKAITIS

(43)

Jis ėjo tolyn per kavinę ir pamatė ją tuoj pat. Ji sėdėjo viena prie stalo su dviem kėdėmis. Ji buvo apsiūvusi apsiaustu su galvos gaubtu, apie kurį jam šandien po pietų buvo kalbėjęs viešbučio reikalų vedėjas, tačiau gaubtas dabar buvo nuleistas ant pečių ir apsiaustas ties kaklu atsegtas. Ji sutiko jį žvilgsniu be mažiausio atpažinimo ženklo, ir Reinoldas tuoj suprato įspėjimą. Netoliese stovėjo daugiau staliukų, prie kurių buvo po vieną ar dvi laisvas vietas, ir jis pastoviniavo ten užtenkamai ilgai, lyg svarstydamas, kur turėtų sėstis — taip, kad daugiau žmonių pastebėtų jo svyravimą. Paskui jis nuėjo link staliuko, prie kurio sėdėjo Julija.

— Leisite man čia, šalia Jūsų, prisėsti? — paklausė jis.

Ji pažvelgė į jį gana nedraugiškai, nusuko galvą ir nedviprasmiškai žiūrėjo į neužimtą stalą kėdėje, dar kartą trumpai į jį žvilgtelėjo ir tada atsuko nugarą. Tuo metu ji nesakė nė žodžio, ir Reinoldas galėjo girdėti, kaip žmonės už jo nugaros šnibždėjosi, kai jis prisėdo šalia. Jis prisitraukė kėdę artyn jai, ir jo balsas buvo tik tylus murmėjimas:

— Ar kas nors netvarkoje?

— Kažkas mane sekė. — Ji vėl atsuko į jį ir žiūrėjo paniekinančiai bei atstumiančiai. Ji nekvaila, galvojo Reinoldas, ir yra praeitai gera artistė.

— Ar jis čia, kavinėje?

— Taip.

— Kur?

— Ant suolo šalia durų. Netoli kareivių.

Reinoldas nė nebando atsigrežti.

— Atpasakokite jo išvaizdą, — pasakė jis.

— Vidutinio ūgio, rudu apsiaustu, be skrybėlės, ilgąs veidas ir juodi ūsai. — Jos, kaip ir anksčiau, nuduodamai atstumianti mina sudarė tiesiog komišką kontrastą tam, ką ji pasakojo.

— Mes turime juo nusikratyti. Taigi, laukan. Jūs eisite pirmą, aš sekiau. — Jis ištiesė ranką, suėmė ją už alkūnės, pasilenkė prie jos ir žiūrėjo, įžūliai šypsodamasis. — Aš bandau Jums meilikaus. Aš dabar net padariau Jums gana nepadorų pasiūlymą. Kaip reaguojate į tai?

— Taip! — ji pašoko ir trenkė jam tokį garsų antausį, kad akimirksniu nutilo pokalbiai, ir visų akys nukrypo į juos. Paskui ji paslėmė rankinuką ir, nesidairydama nei į kairę, nei į dešinę, iškėlusį galvą, žingsniavo link durų. Lyg po ženklo, suklego balsai ir juokas, ir juokas, kaip Reinoldas galėjo nustatyti, didžiąja dalimi sklido jo sąskaiton.

Jis pakėlė ranką ir perbraukė savo skruostą. Jis nustatė, kad jaunoji dama realizmą bereikalingai daug perdėjo. Atsisukęs su niūria mina, jis dar pamatė, kaip paskui ją užsidarė stiklinės durys, ir kaip vyras rudu apsiaustu, sėdėjęs netoli durų, nežymiai pakilo iš savo vietos, numetė pinigą ant stalo ir išsekė ją, nespėjus galutinai sustoti stiklinėms durims.

Reinoldas atsistojo ir pasiruošė eiti, visiškai kaip asmuo, kuris skuba palikti gėdos vietą. Jis jautė, kaip žmonės žiūrėjo į jį, ir, pasitattant apsiausto apikaklę ir giliau ant akių užitraukiant skrybėlę, apipylė jį nauja pašaipų banga. Artėjant jam prie durų, nuo kėdės pakilo stambus rusų kareivis, kurio veidas nuo juoko ir gėrimo buvo įraudęs, pasakė kažką Reinoldui, paskui taip smarkiai trenkė į pečius, kad Reinoldas atsirėmė į barą, ir vėliau kvatojosi, gėrėdamasis savo pokštu. Reinoldas, kuris nebuvo susipažinęs su rusų elgesiu, nenujautė, kas

tokiu atveju būtų tiksliau; pykti ar rodyti baimę; jis apsiribojo pusiau pikta, pusiau kvaila šypsena, greit pasitraukė šalin ir pro duris, kol dar juokdarys nespėjo užpulti jo iš naujo.

Dabar snigo tik truputį, ir jam nebuvo sunku surasti merginą ir vyrą, kuris ją sekė. Ji lėtai ėjo kairėn vedančia gatve, ir jis sekė ją gerokai atsilikęs. Taip tęsėsi keletą šimtų metrų, porą kartų pasukant už kerčių, paskui Julija sustojo vienoje tramvajaus stoties būdelėje. Jos šešėlis be garso įsmuko į užpakalyje stovinčio namo tarpdurį, o Reinoldas praėjo pro jį ir taip pat sustojo mažoje būdelėje stiklinėmis sienomis.

— Jis užpakalyje, namo tarpdurį, — tyliai pasakė Reinoldas. — Ar manote, kad galėtumėte rimtai priešintis, savo garbę gindama?

— Ar aš galėčiau... — ji nutilo ir žvilgtelėjo pro petį. — Mes turime būti atsargūs. Tai tikrai vienas iš AVO, ir visi AVO žmonės yra pavojingi.

— Pavojingi idiotai, — pasakė Reinoldas. — Mes turime juo ko greičiau nusikratyti. — Jis pažvelgė į ją, kažką svarstydamas, paskui suėmė jos apsiausto atlapus. — Manau, kad geriausia bus, jei bandysiu Jus smaugti. Tai įtikinantį paaiškinimą, kodėl Jūs garsiai nesišauksite pagalbos. Mes jau turime ir taip užtektinai didelę draugiją.

Vyras rudu apsiaustu greit reagavo. Pamatęs, kaip vyras ir moteris išėjo iš būdelės stumdydamiesi, kaip moteris beviltingai stengėsi gintis nuo rankų, gniaužiančių jos gerkle, jis nebelaikė. Be garso atbėgo kietai sumintu šaligatvio sniegu, dešiniąją ranką, kurioje laikė kažkokį ginklą, pakėlęs smūgiui — ir taip pat be garso susmuko, kai Reinoldas, merginos šuktelėjimo įspėtas, staiga atsuko, alkūne stuktėlojo į tuštumą po krūtine, tuo pat metu kitos plaštakos kantu kirsdamas į sprandą. Keliomis sekundėmis vėliau Reinoldas įsikišo savo kišenėn vyro turėtą ginklą — šratų pripiltą lininę žarną, ir patį vyrą paguldė būdelėje; paskui paėmė merginą už parankės ir skubiai nužingsniavo gatve.

(Bus daugiau)

AMŽINĄ ATILSĮ MUZIKUI JUOZUI GAUBUI

83 metų sulaukęs Juozas Gaubas Los Angeles erdvioje, aukštesnės klasės Senelių Namuose (The Little Sisters of the Poor, Home for Aged) ramiai atsisakia su gyvenimu. Prie muziko mirties metu budėjo Kazys Barmus, jo podukros vyras. Tą pat rytą Los Angeles lietuvių kolonija sužinojo apie garbingojo muziko mirtį.

GYVENIMO SAULĖLEIDŽIAI

Lietuviuose priimta minėti, lankyti, įvairiomis progomis pagerbti, apdovanoti, aprašyti tuos žmones, kurie dar energingi, kurie be poilsio dirba, saviems žmonėms auksą. Bet jei pasenai ir

ALĖ RŪTA

sunegalavai, jei nebegali dalyvauti tautiečių parengimuose, jei nebeatiduodi savo duoklės visuomenei, esi paliktas vienas, užmirštas, nors praeity ir daugesi saviems padaręs. Juozas Gaubas dar buvo spaudoj ir tarp kolegų bei draugų paminėtas jo septyniadešimt penkių metų sukakties proga. Nes tada buvo jis dar aktyvus, dar kūrė ir mokė. Gi po 1957-ųjų metų sunkios ligos likęs nebeįėjė darbu nei kūrybai, buvo gerokai lietuvių visuomenės užmirštas. Neturėdamas nė vieno iš giminių, nei globojančių gerų draugų, senelis gal būtų atsi-

dūręs vargingiausioje prieglaudoje, jeigu ne solistė ir pedagogė Valė Barmienė, jo podukra, kuri prižiūrėjo ligonį savo namuose, o paskui surado labai žmonišką (apmokamus) Senelių Namus, kuriuose muzikas Juozas Gaubas turėjo gerą priežiūrą, be to, Barmų ir Sodeikų (V. Barmienės dukra ir žentas) šeimų šilumą, kur jis parvažiuodavo švenčių metu ir šiaip apsilankyti.

BIOGRAFIJA

Juozas Gaubas gimė 1879 m. birželio 20 d. Mickūnų kaime, Lygumų valsč. Šiaulių apskr. Šešerių metų būdamas neteko motinos, o 12-kos liko visiškai našlaičiu, išėjusiu į pasaulį savęs išlaikyti ir mokslintis. Jau dešimties metų berniukas mokėsi pas šeduvos vargonininką. Toliau mokėsi pas Šiaulių vargonininką ir Rokišio vargonininkų mokyklą. Vargonininko darbą pradėjo Šiauliuose (padėjėju), paskui jau savarankiškai - Stačiūnuose. 1895 m. persikėlė vargonininkauti į Kurską, kur lankė ir muzikos mokyklą. Po keturių metų įstojo į Maskvos Filharmonijos muzikos mokyklą, kontrabaso klasę. Muzikos teoretinių dalykų mokėsi pas žymiuosius rusų kompozitorius. 1910-tais metais J. Gaubas muzikos mokslus baigė Laisvojo Menininko diplomu, greta įsigydamas šešių klasių bendrojo išsilavinimo pažymėjimą. Pradėjęs dirbti Zimino operoje Maskvoje, buvo mobilizuotas, du metu išbuvo fronte, du kartu buvo sužeistas, išsitaravo štabo kapitono laipsnį. Po demobilizacijos dirbo Didžiajame Maskvos Operos teatre. 1920-tais metais grįžo į Lietuvą, mobilizuotas ir kapitono laipsnį dirbo intendantu. Nuo 1922-ųjų m. dirbo Šiauliuose gimnazijos muz. mokytoju ir vargonininku, nuo 1926 m. - Klaipėdos Konservatorijos muzikos mokytoju, administratorium ir orkestro dirigentu. Mokytojų Telšių Mokytojų seminarijoje ir gimnazijoje, vėliau Mok. seminarijoje perkelta į Plungę. 1931-ais m. dėstė muziką Šančių Vidurinėje mokykloje ir Aukštųjų mokyklų Kūno Kultūros kursuose. Nuo 1933-ųjų metų buvo Klaipėdos Pedagoginio Instituto lektorium. Su Institutu vėliau kėlėsi į Panevėžį ir į Vilnių. Nuo 1941-ųjų m. buvo taip pat Vilniaus Muzikos mokyklos mokytoju ir instruktorium.

1944 m. pasitraukė į Vakarus. Buvo Dillingeno lietuvių stovyklos vargonininku, užsiėmė muzikos pamokomis ir akomponavimu. Nuo 1950-ųjų m. persikėlė į Ameriką, Bostoną, vertėsi muzikos pamokomis. Metus dirbo Putnam, Mass. lietuvių seselių vedamoje mokykloje. 1957 - tais m. labai sunkiai susirgo ir po to nebebuvo darbingas. Nuo 1958-ųjų m. su Barmų šeima persikėlė į Los Angeles, Kaliforniją, kur išgyveno iki mirties.

PEDAGOGAS IR VISUOMENININKAS

Iš Juozo Gaubo biografijos matome, kad jis buvo muzikas pedagogas, daugelį metų dirbęs įvairiose mokyklose. Jo ir kūryba daugiau buvo pritaikoma, pedagoginiais tikslais. 1937 m. jis išleido mokykloms "Mažųjų Dainas", kurios turėjo didelio pasisekimo. Nepriklausomoje Lietuvoje J. Gaubas dalyvavo Jaunųjų lietuvių himnui parašyti muzikos konkurse ir tą konkursą laimėjo. Jaunųjų lietuvių himno melodiją buvo parašyta muziko J. Gaubo. Velioniu draugų ir kolegų, mokinių ir pažįstamų yra pripažįstamas didelis taktiškumas, draugiškumas, humaniškumas, darbštumas ir erudicija muzikos mokslo srity. Patriotiškumo ir draugiškumo laikydamasis, velionis niekada, reikalui esant, nesikratė visuomeninio darbo. 1925 m. jis pasireiškė organizaciniame chorvedžių suvažiavime, steigiant "Lietuvių Chorvedžių" draugiją. Organizuodavo chorą, dalyvavo Dainų šventėse. 1946 m. dalyvavo lietuvių katalikų muzikos darbuotojų suvažiavime ir buvo išrinktas į Lietuvių Katalikų Tremtinių Bažnytinės Muzikos Komisiją. Tai tik pora pavyzdžių iš daugybės jo ilgo gyvenimo darbų.

MUZIKAS KŪRĖJAS.

J. Gaubas buvo, taip pat, muzikas kompozitorius, liaudies dainų harmonizuotojas. Nežinint

Velionis Juozas Gaubas 1948 metais Dillingeno DP stovykloje tarp choristų. Vidury kun. Paukštys, trečias iš kairės J. Gaubas.

jo ramaus būdo, santūrumo bei rimtumo, jo kūryba buvo labai artima jaunimui, suprantama ir pagaujanti. Be Jaunųjų lietuvių himno, jis yra parašęs Šiaulių gimnazijos himną. Jo harmonizuota daina "Žalioji Girelė" su dideliu pasisekimu buvo išpildyta jungtinio choro 1939-ųjų m. New Yorko Pasaulinėje parodoje. Be "Mažųjų Dainų", J. Gaubo išleis-

leistų bei multiplikuotų ir dar tebesančių rankraščiuose. Taip pat čia neįmanoma jo kūrinių įvertinti.

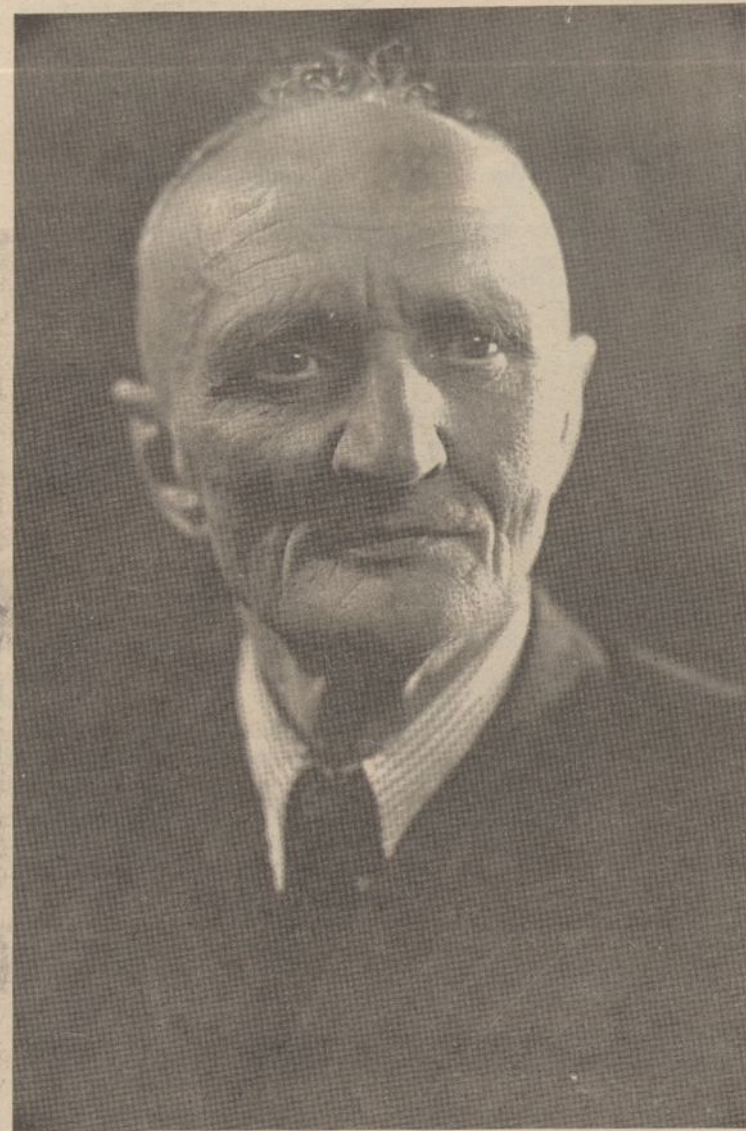
Yra likę nemažai J. Gaubo kūrinių rankraščiuose, kaikiurie jų dar niekam negirdėti. Visi jie randasi pas Valę Barmienę, Los Angeles. Pagal kun. St. Ylos žodžius yra parašyta melodijos 15-kai giesmių šv. Marijos garbei

vieną didesnę rinkinį. Tai būtų paminklas tam žmogui, kuris per daugelį metų puoselėjo lietuvišką, ypač liaudies, muziką ir paruošė didelį būrį žmonių-muzikų-sekti jo lietuviškos muzikos meile ir kūrybiniu kruopštumu.

AMŽINOJO POILSIO PRADŽIA IR VIETA

Juozas Gaubas mirė liepos 8 d., 1962 m., sekmadienį, 11 val. ryto. Palaidotas liepos 10-tą dieną Kalifornijos kapinėse, Los Angeles, Kalifornijoje. Palaidotas ne Senelių Namų lėšomis, kaip kažkur klaidingai spaudoj paminėta, bet Valės ir Kazio Barmų bei Mintauto ir Dalios Sodeikų lėšomis bei rūpesčiu. Jų lėšomis jau daroma ir kuli paminklinė lenta ant žymaus lietuvių muziko kapo. Lietuvių visuomenės paminklas turėtų būti velionies kūrinių išleidimas.

Religines laidotuvių apeigas bei atlyginimo atliko šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Jonas Kučingis, mišių metu ir laidotuvių pasakydamas po jautrią kalbą - pamokslą. Gedulingas mišias gražiai atgiedojo velionies buvę studentai B. Budriūnas ir P. Armonas. Velionies parašytą giesmę "Ave Maria" mišių pabaigoje labai gražiai pagiedojo solistė Daiva Mongirdaitė, šiuo metu viešinti Los Angeles mieste. Laidotuvių dalyvavo nemažai amerikiečių ir nedidelis būrelis lietuvių. Amžiną atilsį dideliu muzikui ir mokytojui Juozui Gaubui.

A.A. Juozas Gaubas

ty savo paties lėšomis yra 1950 m. Vokietijoje muziko J. Kreivėno mimeografuoti šie jo kūrinių: 16 dainų mišriam chorui, 6 liaudies dainos solo su fortepionu, "Dul-dul dūdelė" mišriam chorui, "Spragilų dainą" mišriam chorui. Yra multiplikuota jo "Senovės daina", "Lietuviškos mišios" ir kt. Čia neįmanoma suminėti visų jo bažnytinės ir nebažnytinės muzikos kūrinių, iš-

(pagal Lietuvos vietas). Taip pat, lietuviškos mišios (irgi kun. St. Ylos žodžiais). Paskutinis jo kūriny, rastas velioniu mirus, yra "Tėvynės ilgesys" (Putino žodžiais). Būtų gražu ir prasminga, be to, būtų pagerbtas velionis, jei atsirastų žmonių, kurie pasirūpintų sutelkti fondą šiuo vertingų J. Gaubo rankraščių išleidimui, gal ir ankstesnių leidinių pakartojimui ar surinkimui į

NOW 4 Neighborhood Offices...

Main Office:
813 EAST 185th STREET

St. Clair Office:
6235 ST. CLAIR AVENUE

Euclid Office:
25000 EUCLID AVENUE

Lake Shore Office:
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR SAVINGS

Melburno (Australijoje) lietuvių sporto klubas Varpas.

V. Vasario nuotrauka

ŠTAI ALUS JŪSŲ SKONIUI

ir darytas
ČIA PAT

CLEVELANDO PASIDIDŽIAVIMAS
PILSENER BREWING COMPANY • CLEVELAND, OHIO

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

PERSKAIČIUS PLB KULTŪROS
TARYBOS PRANEŠIMA (3)

L. VAIČIŪNIENĖ

EGLUTĖ. Vaikų žurnaliuką Eglutę, ar kitą, būtinai paversti savaitiniu. Žinau, kad dabartinis mėnesinis iš skaitymo neišsilaiko. Iš dalies už tai, kad yra tėvų, ar ir vaikų "moderniosios" auklės rūpinasi daugiau promogingumu, už stalų spalvingumu, tuo žadindamas vis daugiau reikalaujant smaguriautojų apetitą ir norą visokių daiktinių gavylių. Mat, kas čia per dovana Eglutės prenumerata, jeigu ji vaiką riša prie savo laivo, ir kliudo išsiskirti į tarptautinius vandenis!

Šis reikalas užmestas ir idėjinėse organizacijose, mat sunkiai įvykdomas: ateina į jas vaikai atsietai ar atsijusių nuo lietuviškos knygos ar laikraščio, o susigyvenusių su priešiniga aplinka. Sakysim, vaikai, grįžę iš Dainavos stovyklos, porina, kad viskas patikę, tik visiems nepatiko, kaip jie sako, kad liepė išmokyti po eilėraščių padėklams prie laužo. Išėity, kad visi galai vėl susiveda į šeimas. Tai ir pritiktų, kad LB-nė ateity pagalbon tom šeimom, kurios lietuviybės spalvingumo dar norėtų, bet pačios nesukuria ar nepajėgia sukurti namie tam pagrindų.

Organizacijos, į kurias pradedame įsimesti lietuviybės belietuvių kalbos kantis, turėtų tą kanti išdegti ir be paliovos spausiti lietuviškąjį mygtuką, kol visi mažieji patys prenumeruos ir įeis į paprotį duoti ir gauti dovany žurnaliuką, kurį mokantieji skaitys, o dar nemokantieji vartys ir tt. Neįsivaizduojų stovyklos ar panašaus susitelkimo, kuriame nebūtų spaudos palapinės.

Čia iš dalies tektų veikti ir valančiškai, kuris savo kunigus (čia vaikus) egzaminuodavo iš perskaitytų knygų, siekdamas pakelti jų susipratimą. Ir pakėlė: galop jo vyskupijoj nebuvo neraštingų.

PREMIJOS. K.T. nusakytos premijos kaip ir visa deklaracija, neužtrenkia durų skirti premijas ne jokiam lietuvių kultūros reiškiniai. Todėl sakysiu dar ir taip.

A. Leidyklai už daugiausia išleistų leidinių. Turint galvoje, kad jokia leidykla, leisdamas knygas be nuostolio nieko daugiau neturi, tai premija, nors tik simbolinė būtų jos darbų pripažinimas vertingais ir moralinė parama. Tokią premiją yra gavusi iš Clevelando daktarų Lietuvių Enciklopedija. Ar ne šviesus mostas.

B. Atskiriems asmenim, sambūriam, organizacijom, choram, ansambliam už lietuvišką veiklą ir atskirus darbus: minėjimus, lietuviškais papročiais šventes, stovyklas, iškylas - ypač pačių sukurta, turinčias platesnės reikšmės.

Tokių premijų jau yra buvę nusipelnusių ir manau, ateityje atsisiras vertę.

C. Lietuviško reiškinio ir geriausiai besimokantiems mokiniams (tas jau praktikuojama, bet reikėtų plėsti) ir baigiantiem.

D. Už lietuviškos kultūros atskirus didesnius įvykius.

E. Už lietuviško stiliaus pastatus (prel. Balkū, ir kitų, nepalyginamo grožio šventovę) bendrus ir atskirus asmenų. Už lietuviškai įrengtus butus, kiemus, bibliotekas ir tt.

Kam pinigines dovanos netiktų, sukurti garbės pažymėjimus.

Ar nevertėtų pagalvoti apie įvedimą lietuvių kultūros ženklų: juos turėtų leidyklos, knygynai, menininkai-tapytojai. Pirkėjas, nusipirkęs knygą, paveikslą, liaudies meno - tautodailės kūrinių, išsirašęs laikraštį, gautų ženklelį, kuriu tam tikras skaicius jau būtų teisė į premiją - atžymėjimą.

Mano manymu praverstų ir knyga, tariant vardynas, kurioje būtų visų didesnių, lietuvių kultūros darbų autoriai gavę ar negavę už juos premijas, ir premijų davėjai. Nors atskiros organizacijos savo remėjų sąrašus greičiausiai daro, tačiau bendroji knyga būtų svarbus ir parankus dokumentas ateičiai.

Ne pro šalį būtų registruvus

Į darbą...

pirmaisiais mokslus ėjusį, pasižymėjusį ir aukštus laipsnius įsigijusį jaunimą ir šiaip garbingai atstovavusį savo tautą.

Žinoma, čia susidurtume su netikslumais ir kitokiais keblumais, bet gerai išdirbus statuta, gal būtų įmanoma jų išvengti. Ir manyčiau, kad tie atžymėjimai nebūtų kultūros priartinimas prie prekės: garbės atžymėjimus, ordenus ir kita yra turėjusios valstybės nuo neatmenamų laikų. O Nobelio premija galutinai patvirtina.

Kas tektų organizatoriam ir veikėjams! Nieko. Ir viskas. Istoriai ar bešališkas metraštis ninkas negalės pro juos praesti. O ir dabar stipri Lietuvių Bendruomenė, atliekanti savo pasidurtį ar nėra pati didžiausia premija, gausima iš atsikūrusios Lietuvos.

Ne visai tikslus net Maironio posmas "Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris ir vaikam užtekės nusiblaivęs dangus, mūsų darbas ir trifuas, be miego naktis, ar jiems besuprantami bus!" Pančiai buvo nukritę daug daug greičiau, negu Maironis pranašavo. O veikėjai taip dabar nėra nusiprantami ar užmiršti. Tai parodo kad ir Maironio Metai.

KŪNO KULTŪRA. Sidūčiai į visas mokyklas įvesti kūno kultūrą, o į pedagoginius institutus jos mokslo dėstymą, metodiką. Tai būtų ne vien lazda kamuolius mušti ar praktikuoti

mas vieno kito žaidimo, įtraukiančio vos keletą asmenų, bet tokia kūno kultūra, kokią anais laikais yra susapnavęs čekų filosofas Tirsas ir kuri išsivystė į visą tautą apimančią Sakalų sąjungą. Ji ir buvo didžioji jėga tautinei sąmonei stiprinti kovoje už krašto laisvę. Mums dabar kaip tik panašios reikia. Plačiosios ir giliosios prasmės čia smulkiai nenagrinėju, o tik tiek kad patrauktų į mokyklas daugiau jaunimo, nes čia rastų tai, ko vietos mokyklose nėra. Jei gi ir yra, tai ne tokia. Pirmiausia įgimta judesio dinamika, gražios uniformos, pradžioje vietiniai pasirodymai, vėliau sąskrydžiai būtų jaunimo vienijantis veiksnys ir tautinės ambicijos stiprinimas. Pačią aukščiausią kūno kultūros formą - šokį mes praktikuojame ir su juo į žmones išeiname. Tačiau nėra tikslo ir gera, kai net mažai vaikai, fiziškai ir fiziologiškai nepaaukšti, suporuoti šoka tuos pačius šokius, kaip suaugusieji, reikalaujančius didelio įtempimo, jėgos panaudojimo ir tęstinumo. Jie puikiai galėtų atstovauti mokyklai, save ir tautą jiems tinkamais, išpūdingai sukurtais ir drausmingai atliktais kitais judesiais. Turint galvoje, kad tokia kūno

prausti ir kitais įrengimais. O patys namai kuo pigiausi, erdvi, talpūs, lietuviškos išvaizdos-stiliaus, ant didelio ploto, kur galėtų būti žaidimams pievinės aikštelės ir aikštės rinktis miniai, rengti kūno kultūros šventes ir kitas. Be abejonės, kaip ir Jezuity kieme atsietai sakysim Laisvės ar kitokia statula. Namai būtų visą lietuviškąjį gyvenimą - mokslą, kūrybą, kultūrą, kovą - apimantis ir ugdantis centras.

LIETUVIŠKOS PARAPIJOS. Apie jas neužsiminta. Argi jos jau būtų išjungtos iš lietuvių gyvenimo ir kultūros plotų! (Kongreso darbus tas reikalas įtrauktas) Ar nereikėtų pirmiausia patiems įprasti, pasikui įtaigoti ir tuos, kuriems vis tiek, kad eitų į pamaldas vienintėles - į sumą, kuri dar su aiškia lietuviška iškalba. Lietuviškumo ir jose maža, nes laikomos R. Katalikų oficialiąja lotynų kalba. Kai čia netilpsime, bus pagrindo prašyti ar reikalauoti daugiau valandų. Iš barškančių dabar per lietuvišką sumą pustuščių suolų be abejonės bus padarytos išvados: jie mirė - ateikite gyvieji. O lietuviškų parapijų mokyklose ar tikrai neįmanoma įpilletinti ir lietuviškus mokslus. Tada būtų bent teisingas tvirtinimas, kad atvažiavome, kaip kokie ponai, "ant visko gatavo" ir nieko nereikia iš naujo kurti. Lietuviška parapija būtų dar vienas stiprus lietuviybės ramstis, o tuo pačiu ir ginklas kovoje su bolševizmu.

Baigiant.

1. Už L.B.-nės stiprybę ar silpnę, jos įvykdytus ar neįvykdytus darbus, sekmes ar nesekmes esame atsaikinti visi lietuviai.

2. L.B.-nė silpnia ar jai nusikalsta atskiri asmenys ar sektos, priešingai L.B.-nės pagrindiniams tikslams savo priešingais nuostatais ir jų vykdymu. (komunizmas, tarptautiniskumas, vedas į išnykimą ir tt).

3. Į K. T.-bos deklaraciją įtraukti ir priešmokyklinio amžiaus vaikų lietuvišką auklėjimą, tuo sukuriant ištisinį - vienybę lietuviškos mokyklos tinklą.

4. Gausinti ir didinti premijas už lietuvių skatinančius, stiprinančius, ugdančius darbus, už tautinės kultūros kūrimą - atskiriems asmenim ar sambūriam.

5. Skirti premijas tautinės kultūros vartotojams ir remėjams (pinigais, panašiai)

6. Didinti ir gausinti premijas jaunimui, visose mokyklose einančiam lietuviškoms mokslus, gerai juos baigiantiems ir lietuviškame darbe besireiškiantiems.

7. Įvesti kūno kultūrą į visas savąsias mokyklas.

8. Paruošti ir išleisti pradžios mokyklų vaikams liuanistinę enciklopediją. Vaikų žurnaliuką paversti savaitiniu.

9. Lietuvių statysimuose namuose neužmiršti kūno kultūrai salės.

10. Atsiimti lietuviams priklausomą vietą ir laiką lietuvių parapijose ir jų mokyklose.

11. Pradėti ir vykdyti registraciją stambesnių lietuvių kultūros ir apskritai, mokslo, meno darbų ir jų autorių.

b. Registruoti įvairiai teigiamai pasižymėjusį, pirmaujančią šio krašto mokyklose ir darbuose mūsų jaunimą.

12. Vyresnieji yra ar pradeda būti jaunesniesiems lietuviškos veiklos baruose ir gyvenime pavyzdžiu.

Spaudoje ne kartą yra buvę nuomonių už plačius užsimojimus: tada esą patrauktų jaunimą. Jeigu šis K. T.-bos užsimojimas su čia pasakytas, ne visai naujais, padrikai išdėstytais, priedeliais bus laikomas plačiu, tai jau patalkyta į jų mintį: jie turėtų plauką, ką pridėdami ar paplatindami, remti.

Jeigu tų, kurie bara už didesnius užsimojimus ir įrodinėja jų neįvykdomumą, bus pripažintas siauru, tai patalkyta į jų nuomonę ir su jų pagalba, ir kitų, įvykdomas, ką pakeitus, susiaurinus ar pridėjus.

Kurie jau visai apie lietuviškąją gyvybę nieko nežino ir nenori, vengia žinoti, statydami sau namus ant tarptautinių pamatų, į Lietuvos pusę neiškirte lango, jiems sotaus miego ir naudingų sapnų, kol angelas užtriūbys, šaukdamas į paskutinį teismą.

PINIGŲ, PINIGŲ! "Pinigai yra galvažudžiai, gyvastis ir smertis", dainuoja poetas. O poezijoje ir fantazijoje, romantikoje ar tik nedaugiausia varomosios jėgos!

SOCIALDEMOKRATŲ REZOLIUCIJA
IR BENDRUOMENĖ

Prieš geroką laiką tarpą, š.m. kovo mėn. 24 d., Naujienose pasirodė ALSS Centro K-to rezoliucija, turinti tikslo paremti ir apginti įeinančius į ALT savo grupės atstovus, kilusių ginčų metu.

Tarp kita ko ALSS Centro K-tas savo rezoliucijoje (4.) pareiškia, kad "Su LB JAV centro organais, kiek tai liečia bendrus lietuvių tautiniai - kultūrinius reikalus..., bendradarbiavimas nevengtin, tačiau reikia ir LB JAV organų išrinkimą sutvarkyti, kad juose būtų reprezentuoti visi lietuvių išeivijoje pasireiškę nusistatymai". Manau, kad dėl šitos ALSS Centro K-to vietos turėtų daugiau pasisakyti ALB vyriausioji organai. Aš, kaip ALB narys, dalyvauju ALB organų rinkimuose ir turiu čia atvirai pasakyti, kad toks ALSS Centro K-to pareiškimas apie ALB organų rinkimą, yra tendencingas, siekiantis iš šalies ALB diktuoti ALSS Centro K-to valią ir turintis tikslo suardyti demokratinius pagrindais, visuotiniu balsavimo keliu vykdomą ALB organų rinkimo sistemą. Manau, kad būtų jau laikas visiems žinoti, jog ALB organų rinkimai yra daromi remiantis ne kokiais nors pašaliniais asmenų ar grupių reikalavimais, bet šios organizacijos statutu ir jos narių daugumos valia, iš anksto sudarant kandidatų sąrašus ir juos paskelbiant narių žiniui. ALB kolkas, ačiū Dievui, neturi tokių didelių ir garbingų asmenų, kurie vieną kartą į valdovybę išrinkti, negalėtų būti pakeisti kitais žmonėmis ir kurių vienų nurodymais ar diktavimu būtų tvarkomas visas organizacijos gyvenimas. Čia viskas yra sprendžiama ALB narių balsų daugumos ir kiekvienas ALB narys turi teisę rinkti, būti pats renkamas ir išrinktas į ALB organus. O ALB nariu gali būti kiekvienas lietuvis. Aš nežinau ALB statute nė vieno nuostato kuris draustų, sakysime, socialdemokratui būti ALB nariu arba atimti jam teisę būti išrinktam į ALB organus. Jeigu lietuviai socialdemokratai ar kitų įsitikinimų žmonės nenori būti ALB nariais, tuo būdu patys sau užkirsdami kelią patekti į ALB organus, tai čia yra jų asmeniškasis reikalas, o ne ALB sistemos kaltė. Niekas jų arba manęs jėga nepašims ir per prievartą į ALB narių eiles neatneš. Duryš į ALB organizaciją yra visiems atviro ir plačiai pravertos. Niekas nesako, kad dabartinė ALB tvarkymosi forma yra tobula ir galutinė. Ateiti į ALB gali visi lietuviai ir atnešti joms tobulius ir tvarkingus ir klestėjimo pradus, nes visi yra joms kviečiami ir mielai laukiami.

Todėl kalbėti ALSS Centro K-to rezoliucijoje apie tai, kad ALB organų išrinkimą reikia taip sutvarkyti, kad būtų reprezentuoti juose visi lietuvių išeivijoje pasireiškę nusistatymai, yra arba bloga valia arba visiškai ALB esminių bruožų nepažinimas. Aš linkėčiau, kad ALT sudarytų tokią galimybę atstovauti visiems išeivijoje pasireiškusiesiems nusistatymams savo organizacijoje, kaip ta galimybė yra sudaryta ALB, tai mes visi galėtume tik džiaugtis. Tuomet mūsų visuomeninėje veikloje ir Lietuvos

vadavimo darbe atkristų, pranyktų daug visokių nesuprastių ir bereikalingo skaldymosi.

ALSS Centro K-tas savo rezoliucijoje (6.) reiškia labai didelį džiaugsmą, kad jų S-gos nario ir ALT sekretoriaus dr. P. Grigaičio ketas delegacijos sudarymo tvarkos laikymasis, kategoriškai ir aiškiai priminė JAV lietuvių visuomenei drausmės ir susilaikymo būtinumą. Nežinau, ar rezoliucijos autoriai ir tada džiaugsis, kai lietuvių visuomenė kategoriškai primins pačiam ALT susilaikymo būtinumą, neduodama jam aukų. Manau, kad šito kieto lietuvių visuomenės ir aukotojų laikymosi reiškinio ALT atžvilgiu jau galima rasti pakankamai dabar, neseniai visuose lietuviškuose laikraščiuose tilpo platoki pranešimai, prašantys ALT skyriuose ar kitur surinktas iš žmonių aukas siųsti ALT centrai. Manau, kad tai yra to ALSS Centro K-to rezoliucijoj skelbiamo "susilaikymo būtinumo" priminimo pradžia. Kietą drausmės ir susilaikymo būtinumą su laiku turės parodyti ir ALB, nes yra nedovanotinas dalykas, kad ALT veikėjų puolama ir visokiais būdais ujamą ALB, surinktas vasario 16 d. proga aukas atiduoti ALT. Tokių reiškinų tikroji tikrai galima pagalvoti, kad ALB organizacijoje nėra jokios drausmės ir susilaikymo. Šis klausimas turės būti ALB artimiausiu laiku išspręstas.

(pk)

VISIEMS KORP!
NEO-LITHUANIA
NARIAMS

Visi korporantai, korporantės norintieji vykti į Korp! Neo-Lithuania V vasaros stovyklą Osterville Manor, Osterville, Cap Cod, Mass. turi paskubėti užsiregistruoti iki rugpjūčio mėn. 1 dienos savo vietovių Korp! Neo-Lithuania valdybose, įmokant \$10.00 pradinio — užsiregistravimo mokesčio, ar tiesiog pas fil. E. Noaką, 103-53 104ts St., Ozone Park 17, N. Y., prisiunčiant pinigų jam tiesiog, nurodant kada užsiregistruojas mano atvykti į stovyklą ir kiek laiko išbus.

Registruotis turėtų ir visi tie korporantai ar jų šeimos nariai, kurie vyksta ir nevisam laikui (stovykla bus nuo rugpjūčio mėn. 25 d. iki rugsėjo mėn. 3 dienos), nors ir vienai parai. Tokiu atveju, žinant kada užsiregistravęs atvyks — vietoje bus parūpinta pastogė.

Korp! Neo - Lithuania New Yorke valdyba turėjo daug paklausimų iš studentų ne korporantų — ar jie gali dalyvauti Korp! Neo-Lithuania stovykloje kaip svečiai. Pranešame visų susiėrusių studentų žiniai, jog svečiai visuomet yra maloniai priimami, tik ir jiems taikoma ta pati registracija — užsiregistruoti iki rugpjūčio mėn. 1 dienos pas Korp! Neo-Lithuania padalinių valdybų narius — Chicago, Clevelande, Bostone, Detroite, Philadelphiajioj, Toronte, New Yorke ir sumokėti \$10.00 pradinio — registracijos mokesčio. Be to, atvykę į stovyklą, nors ir svečio teisiėmis, turės prisiderinti prie stovyklos vadovybės bendrų nurodymų ir nustatytos stovyklos darbų tvarkos.

Korp! Neo-Lithuania
New Yorke Valdyba

• Laisvės Kovų Dainos, LNF išleistos knygos visais reikalais kreiptis į E. Čekienę, LNF pirm., 87-80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.

Vasario 16 Gimnazijos mokytojas S. Antanaitis tarp mokinių. V. Alseikos nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Šį šeštadienį, liepos 28 d. Clevelande įvyksta LSK Žaibo tradicinės lengvosios atletikos varžybos Dariaus ir Girėno suakčiai paminėti, Patrick Henry stadione, Arlington Ave. prie E. 125 St. Pradžią 9:30 ryto. Vyrų ir moterų varžybos prasidės 1 val. p. p. Varžybose dalyvauja sportininkai iš Chicagos, Toronto, Detroito, Rochesterio ir kitur. Visi kviečiami atsilankyti į stadioną ir paremti sportininkus. Dovanų įteikimas įvyks radijo vakare Lake Shore Country Club.

• Pas dail. Vytautą ir Aldoną Raulinaičius praėjusį savaitgalį viešėjo iš Toronto atvykusi Raulinaitienės mamytė p. Šklerienė ir Danaitis su ponia, kurie Toronto turi spaustuvę.

• 10-ta Lietuvių Diena. A. L. Bendruomenės Clevelando I Apylinkės rengiama Lietuvių Diena bus kartu ir I Apylinkės 10-ties metų Clevelande gyvavimo sukaktuvinis paminėjimas, taigi visuomenė prašoma įsidėmėti dieną ir vietą ir skaitlingai dalyvauti.

Sekmadienis, rugpjūčio 5, yra ta diena, o vieta — Neurų ūkyje, Brunswick, Ohio. Kviečiami atvykti ir svečiai iš aplinkinių miestų. Pradėkime rinktis tuoj po 12 val. Greta vaišių ir pasisėdimo bus įvairi programa ir jaunimui žaidimai.

• ALB I Apylinkės valdyba, įsitikinusi naudingumu įsteigtos Lithuanian

Clevelando LSK Žaibo iškilios lengvaatletės Jurgaitytė, Mockutė, Karaliūtė ir Čiurlionytė šį šeštadienį, liepos 28 d. dalyvaujančios Clevelande tradicinėje sporto šventėje, minint Dariaus ir Girėno suakčiai. Lengvosios atletikos varžybos įvyks Patrick Henry stadione, Arlington Ave. prie East 123.

Village bendrovės, savo posėdyje nutarė paraginti Clevelando lietuvius gausiai jungtis į Lithuanian Village įsigyjant bendrovės akcijas. Tuo padėsit palaikyti vieną iš keleto reikalingų mūsų kolonijai organizacijų, ir be to jūsų akcijos jums atneš pelną. Kaip Lietuvių Salės Bendrovė taip jos antroji šaka Lithuanian Village, įsigydama nejudamą turimą ir plėsdama savo veiklą, vystosi į pelningą lietuvišką įstaigą.

• Vytautas ir Laima Mačiulaičiai praėjusią savaitę atvyko iš Kolumbijos ir įsikūrė Lancaster miestelyje,

Ohio valstybėje. Inž. Vyt. Mačiulaitis kelis metus vadovavo vienai įmonei Maroke ir pastarųjų 11 metų buvo Coca Colos įmonės produkcijos skyriaus direktoriumi Medelline, Kolumbijoje.

• Vytautas Radžius, Chicagos lietuvių operos administratorius su valdybos nariais šeštadienį atvyksta į radijo balį. Ta proga taip pat tarsis su veikėjais apie galimybes surengti operos spektaklį Clevelande.

• Filmų ir televizijos žvaigždė Rūta Lee Kilmonytė penktadienį, liepos 27 d., 8 val. vak. per Tėvynės Garsų radijo programą pasakos, kaip ji pateko į Hollywoodą.

• Valdemaras ir Ulesė Sepikai ir jų sūnus Ričardas, iš Kalifornijos lankosi Clevelande pas gimines ir pažįstamus. Sepikai anksčiau gyveno Clevelande, bet prieš tris metus persikėlė gyventi į Kaliforniją. Vykdam į Clevelandą, jie pirma aplankė pasaulinę parodą, Seattle, Wash. Sepikienė-Urbanaitė, Jono ir Petronėlės Urbanų duktė. Jos vyras kroatų kilmės. Sepikai apsistojo Parmoje, Ohio, Sepiko tėvų namuose.

• Veronika Šembergienė, Elenos Garkienės motina, mirė Clevelande ir palaidota liepos 25 d. Kalvarijos kapinėse. Neperseniausia ten pat buvo palaidotas ir Adolfas Šembergas, E. Garkienės tėvas. Garkų šeimai, tokiu trum-

pu laiku nustojus brangių tėvėlių, uošvių ir senukų, skausmo valandoje Dirvos redakcija reiškia gilią užuojautą.

• Radijo vakaras jau čia pat! Liepos 28 d. Clevelando lietuvių visuomenė rinksis į Lake Shore Country Club salę skaidrioje vasaros savaitgalio nuotaikoje praleisti kelias malonias valandas gausiame mūsų radijo valandėlės draugų ir rėmėjų tarpe. Reikia tikėtis, kad neliks abejojančių, tuo labiau, kad visi žino, jog mūsų Tėviškės Garsų Radijas, vadovaujamas Juozo Stempužio, užsitarnavęs mūsų visų dėmesio, savo kultūringomis programomis iškiliai reprezentuojas lietuvių kultūrinius laimėjimus radijo bangomis ir yra pripažintas viena iš kultūringiausių radijo valandų kitų tautybių tarpe.

Clevelando lietuvių visuomenės dėmesys tą vakarą tebūnie mūsų solidarumo ir mūsų kultūrinio pastangų įvertinimo vaisium.

JONUI NASVYČIUI MIRUS

JONAS NASVYTIS, vyriausias Nasvyčių senosios kartos brolis, eidamas 81 metus, po sunkios ilgos ligos mirė š.m. liepos mėn. 20 d. Highlandview ligoninėje Clevelande. Paliko liūdinčius žmoną Juzefą, sūnus Kazį, Joną, Vytautą, dukras Ramutę ir Eugeniją, brolius Steponą, Motiejų, Antaną ir Kazimierą, žentą Alminą, dvi marčias ir 6 anūkus.

Buvo pašarvotas Jakubauskienės ir sūnaus laidojimo namuose E. 185 g., kur velionį lankė šeimos narių, skaitlingi giminių ir artimi prieteliai bei pažįstami. Velionio karstą puošė skaitlingi šeimos ir giminių gėlių vainikai.

Velionis buvo laidojamas iš Naujosios parapijos bažnyčios, kur pamaldas atlikė klebonas kun. J. Angelaitis, pasakęs gražų aršisveikinimo pamokslą, paminėjęs, kad velionis atliko savo pareigas šeimai, tautai ir bažnyčiai. Kartu jis velionį palydėjo į kapus ir atliko laidojimo apeigas.

Velionis ir kapus buvo palydėtas šeimos narių, skaitlingų giminių ir prietelių. A. A. Jonas Nasvytis palaidotas Kalvarijos kapinėse š.m. liepos 23 d. netoli brolio Juozo kapo, mirusio 1956. Laidotuvių dalyviai, paminėti velionį, buvo pakviesti į sūnaus Jono ir marčios Reginos namus 17618 Ingleside Rd.

• Lietuvos partizanų kovų dainos, išleistos Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, jau gautos iš ryškios. Clevelande jas galima gauti pas Vytautą Stugim — 1198 East 84 St., tel. SW 5-4676; Marijų Blyną — 6823 Bayliss Ave., telef. 361-8165; Vlada Ramanauską — 18310 Marcella Rd., telef. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Sportinės varžybos tarp Amerikos ir Sovietijos

Liepos 21-22 d. Stanford, Cal. buvo pravestos iš eilės ketvirtos lengvosios atletikos varžybos tarp JAV ir Sov. S-gos. Nežiūrint menkos reklamos, per dvi dienas varžybos sutraukė daugiau 153,000 žiūrovų, rengėjams palikusių 325,000 dolerių.

Vyrų klasėje amerikiečiai surinko 128 taškus, gi sovietai 107. Moterų klasėje, kaip ir buvo laukta, nugalėtojomis su 66 taškais išėjo sovietų atstovės. Amerikietės surinko 41 tašką. Šiemet amerikiečiai vyrai sovietus pralenkė 21 tašku. Pernai Maskvoje tebuvo tik 13 taškų skirtumas. Moterų klasėje amerikietės pernai atsiliko 29 taškais, o šiemet jau tik 25.

Progresuojančia padėtimi džiaugiamasi ir tikimasi iškilios pasirodymo 1963 m. Pan American žaidynėse Sao Paulo, Brazilijoje ir 1964 m. Olimpiniuose žaidimuose Tokio mieste, Japonijoje. Tokias viltis ypatinai didina amerikiečių sportininkų palyginant jaunas amžius.

Šiose tradicinėse varžybose pagerinta 15 pasėkmių. Iš jų 9 pagerino amerikiečiai ir 6 sovietai. Pasiekti ir du pasaulio rekordai. Sovietų atstovas Valerijus Brumel įveikė 7 pėdas ir 5 colius šuolyje į aukštį ir amerikietis Hal Connolly nusiviedė kūjį 231 pėdą ir 10 colių.

Amerikietis Ron Morris, šuolyje su kartimi įveikęs 16-0 3/4 aukštį.

P. Petručio nuotrauka

Amerikiečiai gali drąsiai didžiuotis ir 1,500 m pasėkme (Tim Beatty - 3:39.9), 800 m. (Jerry Siebert - 1:46.4), 4 x 400 m estafete - 3:03.8, šuoliu su kartimi (Ron Morris - 16.0 3/4) Gana puiki ir moterų 800 m bėgimo pasėkmė, Leah Bennett šį nuotolį prabėgo per 2:10.4. Tai yra naujas JAV rekordas. Ankstyvesnis rekordas 2:12.8 priklausė jai pačiai ir buvo pasiektas šiemet per JAV - Lenkijos varžybas Chicagoje.

Varžybose sovietus turėjo atstovauti ir lietuviai šuolininkai į

tolį Vaupšas. Tačiau Stanforde Vaupšo nebūta. Kažin kodėl? Jo vietoje būta ukrainietiška pavardė Dimitrij Bonderinko, kuris su 25-4 1/2 pasėkme užėmė ketvirtą vietą. Mūsų šio Vaupšgeriausio šiemetinė pasėkmė yra 25-9 1/2.

1959 m. Philadelphijoje įvykusiose varžybose dalyvavo Birutė Zalagaitytė-Kalėdienė, 189-8 žymėdama varžybų rekordineieties metimo pasėkmę. Šiemet latvė Elvira Ozolina numedama ietį 183-4 1/2 pagerino Kalėdienės pasiektą pasėkmę.

P. P.

Skaučių "Šešupės" stovykla

"Neringos" skaučių tunto "Šešupės" vardo stovykla prasidės šį šeštadienį, liepos mėn. 28 d. ir tęsis iki rugpjūčio 12 d. Pionieriai stovyklą paruošti išvyksta penktadienio vakare. Stovykla įvyks Pennsylvania valstybėje prie Pymatuning ežero, 59 mylios nuo Public Square, ten pat kur pernai. Į stovyklą važiuoti 322 keliu (Mayfield Road). Prievažiavus Simons Farm važiuoti 1 1/2 mylių ir stovykla bus kairėje pusėje.

Stovyklos vadovybę sudaro tunt. A. Balašaitienė ir adj. A. Gelažytė. Stovyklos šeiminkė bus p. Plodžinskienė, o stovyklos daktaras Vaitėnas, kuris lankys stovyklą kelis kart savaitę.

Šį sekmadienį, liepos 29 d. bus pamaldos lauke. Šv. Mišias atnašaus kun. Kulbis. Šeštadienį, rugpjūčio 4 d. įvyks Maironio pagerbimo lauzas, ir paskutinį šeštadienį, rugpjūčio 11 d. bus skaučių ir jaunesniųjų skaučių įžodis.

Dėmesio stovyklautojų tėvams: Stovyklautojų reikalais stovyklos metu prašau kreiptis į vyr. sktn. I. Jonaitienę, 13415 Milan Ave., telef.: 681-2849.

Stovykla vyksta kartu su "Pilėno" tunto skautais. Skautės maloniai kviečia tėvelius ir svečius atsilankyti stovyklon ir kartu su skautėmis pabendrauti gairinčiojo gamtoje, ir draugiško skautiškojo nuotaikoj.

Vadovybė

VASAROS ATOSTOGAS praleisti O. ir P. L A N I A I maloniai kviečia visus į jų vasarnamį ASBURY PARK, N. J.

Jaukūs su privačiais dušais ir kitais patogumais kambariai, netoli pajūrio.

Prašome dėl kambarių susitarti iš anksto.

515 4th Ave., Asbury Park, N. J. Telefonas: PR 6-9783.

SEPTYNI SKIRTUMAI

(Galvosūkių 2 psl. sprendimas)

1. Horizonte nėra vienos eglaitės. 2. Palapinės šone trūksta vienos raukšlės. 3. Palapinės atidarymas siauresnis. 4. Po merginos dešiniąją koją nėra žolės. 5. Vyro kairioji kojinė trumpesnė. 6. Dešinėj kalno linija skirtinga. 7. Merginos diržas platesnis.

ATITAISYMAS

"Dirvos" Nr. 83, pirmame puslapyje įdėta organizacijų, dalyvavusių Pavergtųjų Tautų Savaitės mitinge, fotografija, pažymint, kad tai ramovėnai ir šauliai. Tuo tarpu toje nuotraukoje pirmoje vietoje stovi savanoriai-kūrėjai, toliau ramovėnai, o po jų šauliai, kaip iš tiesų eisenoje ir buvo sustatyta.

J. Tamulis,

LSK S-gos Chicagos skyriaus pirmininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

VILTIES SPAUSTUVĖ

6907 Superior, Cleveland 3, Ohio, HE 1-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius. Jei norite turėti gerai iliustruotą leidinį, kreipkitės į mus.
- Patarnauja organizacijoms, firmoms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vakuose — reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

KAS IR KUR?

• **Emilija Jurkevičienė**, LNT Moterų būrelio pirminkė Toronte, užsisakė Antano Smetonos monografiją ir įrašyta į garbės prenumeratorių eiles.

• **Dail. Adomas Galdikas** su žmona liepos 20 d. išvyko dviem savaitėm atostogų į Cape Cod, Mass., Lūšių ir Veitų vasarvietę. Kartu su jais išvyko atostogauti ir newyorkiečiai A. ir J. Pakalkai.

• **Birutė Vigelytė** baigė šiais metais Drexel Institute of Technology, kur studijavo namų ekonomiją su rūbų modeliavimo pagrindiniu kursu. Nuo pirmųjų mokyklos metų visą laiką buvo viena iš pirmųjų mokinių. Institute turėjo stipendiją. Priklausė Tautinės Sąjungos Philadelphiaios skyriaus jaunųjų būreliui. Dabar daro kelioms suvykloms suknelių modelius.

• **Aleksandras ir Gražina Daunia** su šeima, iš New Yorko, atostogavo Chicagoje, Indianoje ir kitur, ilgiausiai buvo sustoję pas Gražinos brolių dr. K. Paulių.

A. Daunys yra LNF sekretorius ir aktyvus rezistencijos veikloje.

• **Ligija Bieliukienė**, Lietuvių Moterų Atstovybės pirm., pakviesta į tarptautinės moterų organizacijos vyriausią valdybą GFWC. Ši organizacija turi apie 11 milijonų narių ir praeitą mėnesį Washingtone įvykusiam suvažiavime buvo priimta lietuvių atstovės L. Bieliukienės pasiūlyta rezoliucija prieš Pabaltijo kraštų okupantą.

• **II-am Kultūros Kongresui** pasiruošimo eiga. Lietuanistinių mokslų sekcija, kongreso metu numato šias paskaitas: 1. Dievas ir Perkūnas mūsų tautosakoje. Paskaitininkas prof. Pr. Skardžius. 2. Dainų tyrimo klausimai. Paskaitininkas Dr. J. Balys. 3. Lietuvių kalbos praktiniai klausimai. Paskaitininkas S. Barzdukas.

• **Vasarotojai Nidoje** — J. N. Mockų šeima iš Clevelando, Z. Šukys ir K. B. Eringių šeima iš Chicago ir J. A. Rygelių šeima iš Monroe, Conn. vasaroja prie Lobdell ežero Nidos vasarvietėje Linden, Mich. Šiomis dienomis atvyksta vasaroti iš Chicago L. A. Ramanauskų šeima, B. Rėklaitienė ir A. O. Aglinskų šeima.

Praeitą sekmadienį liepos 22 d., mergaičių vasaros stovykloje Dainavoje įvyko metinės išskilmės, į kurias suvažiavo daug stovyklaujančių mergaičių tėvelių ir svečių. Nuotraukos kun. L. Jankus, Balfo reikalų vedėjas, po atviru dangumi laiko pamaldas.

UŽSIDARĖ MERGAIČIŲ STOVYKLA

Liepos 22 d. nuo pat ankstyvo ryto beveik be perstojo riedėjo mašinos į Dainavos "atlaides". Pasitaikė saulėta diena, kuri leido rengėjams tikėtis gero pasisekimo. Mergaitės-stovyklautojos nebuvo šiais metais varginamos iškilmingųjų mišių metu, kad galėtų tuoj po mišių išpildyti savo meninę programą. 10:30 val. visos atžygiavo su savo stovyklos daina į vėliavos aikštelę, kur abu himnus giedant, buvo pakeltos vėliavos, o paskui atžymėtos geriausios stovyklautojos, daugiausiai taškų laimėję būreliai; ten pat įteiktas kiekvienai stovyklautojai stovyklos laikraštėlis "Liepsnelės", kurio redaktorė buvo Dalia Naujokaitė, o globėja ir šiais metais Ingrida Stasaitė. Stovyklautojų vardų, atsidėkojant Nekalto Prasiidėjimo Seserims už didelį pasiaukojimą, įteikta Ses. M. Bernardai Aušros Vartų koplytėlė (medžio drožinys).

Pažymėtina, kad stovykla buvo vispusiškai pasisekusi. Tai stovykla, kuri kiekvienais metais parengia meninę programą. Visas dainas mergaitės dainuoja dviem balsais. Šių metų dainos užrašytos juostose. Jos rekomenduotinos lietuviškos radijo programoms kaip informacinė medžiaga daugeliui tėvų, kurie dar vis abejoja stovyklų reikalingumu.

Į šią metinę Dainavos šventę

DAILININKŲ AUKA LIETUVIŲ FONDUI

Lietuvių Fondas kaskart vis stiprėja gaudamas daugiau rėmėjų ir jo kasa auga, tuo duodama gerų vilčių, kad mūsų visų lietuvių užbrėžti tikslai neteis vel tui. Šiomis dienomis LF valdybą pasiekė džiugi žinia, kad kai kurie dailininkai nutarė konkrečiai įsijungti į LF rėmimą paaukodami savo geriausius kūrinius.

Kanadoje, Wasagoje netrukus atidaromoje meno parodoje dail. Viktoras Petravičius ir dail. Juozas Pautienius paskyrė minėtam tikslui du įspūdingus savo darbus. Laimės keliu šie meno kūriniai bus išleisti menų lankytojams, o gauti pinigai perduoti Lietuvių Fondui.

Tikrai džiugus faktas, kad mūsų dailininkai, būdami finansiškai neperstipriausi, įsijungia aktyviai į LF pinigų telkimą.

LF Valdyba

• **Dan Kuraitis**, Chicagoje — imamas prekybininkas ir keliautojas, atsidūręs Vilniuje, susilaukė nemalonumų. Kaip praneša Draugas, jis buvo užpultas, kad jis ankstyvesnėj kelionėj į Lietuvą neigiamai atsiliepė apie sovietinę tvarką. Dan Kuraitis buvo paprašytas raštu atsaukti ankstyvesnius pareiškimus, bet jis atsisakė tai padaryti. Idomu bus išgirsti ir palyginti Dan Kuraičio įspūdžiai su ankstyvesnių keliauninkų įspūdžiais.

atvažiavo ir didžioji mecenatė E. Baltrūnienė, paaukėjusi Dainavai \$10,000. Atvažiavusi iš vakaro ji turėjo progos netik pamatyti puikų stovyklavietės vaizdą, bet ir pajusti stovyklaujančių pulsą. Ji

ne tik nesigailėjo šiam reikalui paaukėjusi tokią sumą, bet dargi džiaugiasi ir Dievui dėkinga, kas jai atsiuntė kun. L. Jankų, kuris jai ir davė tą idėją.

E. Baltrūnienė ir kun. Jankus buvo dr. A. Damušio pristatyti plačiajai publikai prieš pradžią meninės programos.

Erdvioj, naujai išasfaltuotoj

aikštėje mergaitės pašoko Aštuoniantį, Mikitiene, Džukų polką ir masiškai, visos 84, dvilypi šustą. Taip pat atliko plastiką "Kur bėga šėšupė" ir "Marija, Marija". Programos vedėja — Ingrida Stasaitė, Padainuota Maironio dainų: Pirmyn į kovą, Vasaros naktys, Oi, neverk, motušėle, Mergaitė, Mano gimtinė ir Jaunimo giesmė. Norisi pasidžiaugti rengėjų organizuotumu, pristatant tolimon aikštėn sunkųjį pianiną, bet sykiu negalima ir nutylėti, kad visa žodinė dalis turėjo apsieiti be jai pažadėto mikrofono. Tiek pranešėjimui tiek deklamacijom (Gaida Visocikytė, Kristina Kutkutė ir Lydija Jadviršytė), tiek dainom, sudarius geresnes sąlygas pasiekti klausytoją, būtų labai įvertintos mergaičių ir jų vadovų didelės pastangos ir pats Maironis būtų buvęs labiau pagerbtas, kurio sukakties ženkle šioji programa ir buvo sudaryta.

Baigiant norisi dar ir kitu faktu pasidžiaugti: Šį kartą meninei programai publikos buvo skirtas tinkamesnis dėmesys, nei prieš tai eilė metų. Per dvi stovyklavimo savaites mergaitės puoselėtas kilnumas, skiepytas lietuviškų dvasinių turtų pajautimas, beruošiant jas toms metinėms išskilmėms, nebebuvo pažemintas dalies svečių netinkamo dėmesio programai bei savo apsirėngimui.

Faustas Strolia

Muzikas Faustas Strolia kalbasi su Dainavos stovyklos vadovėm Rūta ir Žilvite Mackevičiūtėm, Audrone Gelažiūte, Iliana Čekauskaitė, Daiva Bajorūnaitė, Terese Neimanaite, Julita Kvedaraite ir Ingrida Stasaitė, prieš pradėdant programą.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Brangiam bičiuliui JONUI NASVYČIUI, jo mylimam tėveliui

JONUI NASVYČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Clevelando Lietuvių Demokratų Klubas

Mirus

JONUI NASVYČIUI

reiškiame gilią užuojautą velionies žmonai, dukterims ir sūnams ir broliams, STEPONUI, ANTANUI ir MOTIEJUI NASVYČIAMS

Pranas ir Kazys Karaliai ir jų šeimos

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, jos vyrui V. KASAKAIČIUI, sesutei ir švogerui p.p. ORANTAMS gilią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

P. ir E. čigai

MARIJAI KASAKAITIENEI

mirus, VACL. KASAKAIČIUI, Dr. ČEPULIO šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Jurgis Stravinskas, Feliksas Mackus

Dainavos stovyklos metinė šventė stovyklautojos išpildo programą.

V. Pliodžinsko nuotrauka

Jaunosios stovyklautojos ilsisi pertraukos metu...

V. Pliodžinsko nuotrauka

KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA

Linguoja smilga

ties veidu. Akis seka baltą burę ežere. Ausį glosto FM radijo muzika... Kelių firmų nešiojami FM radijai pas Gradinską, 2512 W 47th St., Chicago, Ill., FR 6-1998